

ΚΕΚΡΟΥ

Σύγγραμμα Περιοδικόν

ΤΟΥ ΕΝ ΚΑΙΡΩ

ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΦΙΛΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ

Η ΕΝΟΤΗΣ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΔΙΣ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ.

"Εως ἄν διδαχθῶσι πολλοὶ καὶ πληθυνθῇ ἡ γνώσις.

Ἔτος Α'. — 15 Σεπτεμβρίου 1876. — Φυλλάδιον 13 καὶ 14.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΝ.

Ἡροδότου τὰ Αἰγυπτιακά. — Χειρόγραφα Ἀνέκδοτα. — Παρατηρήσεις εἰς τὸν Γοργίαν. — Περὶ Ἀστρολογίας. — Κόσμοι ἀπείρου σμικρότητος. — Περὶ Ἀβυσσιῆς. — Ποικίλα.

ΕΝ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑ
ΤΥΠΟΙΣ ΑΔΕΛΦΩΝ ΚΟΥΡΜΟΥΖΗ
1876.

ΚΕΚΡΟΨ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ ΠΡΟΪΛΗΡΩΤΕΑ.

Διὰ τοὺς ἐν Αἰγύπτῳ συνδρομητάς.	Φρ.	30
Διὰ τοὺς ἐκτὸς τῆς Αἰγύπτου	»	35
Διὰ τὰ μέλη τοῦ Συλλόγου.	»	20

Ὁ ΚΕΚΡΟΨ ἀνταλλάσσεται πρὸς πᾶσαν ἑφημερίδα ἢ περιοδικόν. Τὰ μετ' αὐτοῦ ἀνταλασσόμενα φύλλα, χρησιμεύοντα διὰ τὸ Ἀναγνωστήριον τοῦ Συλλόγου, δεόν ν' ἀπευθύνωνται :

A la Société Littéraire Hellénique « L'Union » CAIRE.

Ὅσοι τῶν ἐκδοτῶν ἑφημερίδων ἢ περιοδικῶν συγγραμμάτων δὲν ἐπιθυμοῦσι ν' ἀνταλλάξωσι τὰ φύλλα των πρὸς τὸν ΚΕΚΡΟΨΑ παρακαλοῦνται νὰ ἐπιστρέψωσι τὸ τε παρὸν καὶ προηγούμενα φυλλάδια, ἅπερ τοῖς ἀπεστάλησαν ἐπ' ἀνταλλαγῆ.

ΕΝ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑ
ΤΙΠΟΤΕ ΛΑΓΡΑΦΩΝ ΚΟΤΡΩΥΧΕ
1876

ΒΙΒΛΙΑ ΝΕΟΦΑΝΗ

Εἰς τὸ παρὸν ἐξώφυλλον τοῦ ὀ ΚΕΚΡΟΨ θέλει ἀναγγέλλει τὴν ἔκδοσιν παντὸς οἰουδήποτε νεοφανοῦς βιβλίου, οὐ ἀντίτυπον ἤθελε σταλεῖ παρὰ τοῦ Ἐκδότου πρὸς τὸν Ἑλληνικὸν Φιλεκπαιδευτικὸν Σύλλογον «**Η ΕΝΟΤΗΣ.**»

ΟΜΗΡΟΣ

Περιοδικὸν τοῦ ἐν Σμύρνῃ ὁμωνύμου Φιλεκπαιδευτικοῦ Συλλόγου
ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΚΑΤΑ ΜΗΝΑ.

Συνδρομὴ ἑτησίᾳ προπληρωτέα, ἐν Καίρῳ καὶ τῇ Ἀνω Αἰγύπτῳ φρ. 15.
Ἐπιστατεῖ ἐν Καίρῳ καὶ τῇ Ἀνω Αἰγύπτῳ ὁ Ἑλληνικὸς Φιλεκπαιδευτικὸς
Σύλλογος «**ΕΝΟΤΗΣ.**»

ΑΦΡΙΚΗ

ΠΕΝΤΕ ΕΝ ΑΕΡΟΣΤΑΤΩ ΕΒΔΟΜΑΔΕΣ

Συγγραφή **ΙΟΥΑΙΟΥ ΒΕΡΝ**

ΕΚΔΟΣΙΣ ΔΕΥΤΕΡΑ.

ΚΑΙ

ΤΑ ΤΕΚΝΑ ΤΟΥ ΓΡΑΝ

ἢ
Νότιος Ἀμερική, Αὐστραλία καὶ Εἰρηνικὸς Ὠκεανός,

Συγγραφή **ΙΟΥΑΙΟΥ ΒΕΡΝ** εἰς μέρη τρία.

Τὰ ἀριστουργήματα ταῦτα ἐξ ὄλων τῶν μέχρι τοῦδε ἔργων τοῦ Ἰουλίου Βέρν, ἐν παραρτήματι δημοσιευθέντων ἐν τῷ ἀξιολόγῳ ὁμωνύμῳ περιοδικῷ τοῦ ἐν Σμύρνῃ Φιλεκπαιδευτ. Συλλόγου **ΟΜΗΡΟΣ** ἐξεδόθησαν εἰς ἰδιαίτερα βιβλία ἐπιμελῶς τετυπωμένα καὶ δι' ὠραίων εἰκονογραφιῶν πεποικιλμένα.— Εὗρισκονται ἐν Αἰγύπτῳ παρὰ τοῖς Ἐπιστατοῦσι τῶν συμφερόντων τοῦ Φιλεκπαιδευτικοῦ Συλλόγου «**ΟΜΗΡΟΣ**».

ΒΗΛΙΑ ΝΕΦΑΝΗ

ΕΠΙΣΤΑΤΟΥΣΙ

Καὶ ἐπιμελοῦνται τῶν συμφερόντων τοῦ Κέκροπος

ΑΝΑ ΤΗΝ ΑΙΓΥΠΤΟΝ.

» Ἐν Ἀλεξανδρείᾳ, ὁ Κοσ. Ε. Ε. Ρούπας.	» Ἐν Βένχα, » Ἀλέξ. Καμπάνης.
» Βίρκετ-ελ-Σάβ » Π. Ἡσαίας.	» Ζαχαζίκιον » Γεώργ. Φ. Φιλιππίδης, ἰατρός.
» Ἴσνα » Γ. Μανιατόπουλος.	» Κάφρ-έλ-Δαουάρ » Ἀλκ. Ἰερωνυμίδης.
» Μανσούρα » Α. Κροκίδας.	» Τάντα » Ἀθ. Ταμβακόπουλος.
» Τάχτα » Σαβ. Τιβέριος.	» Φαγιούμ, » Ἀντ. Καμπάνης, Ἑλλην Πράκτωρ.

ΕΙΣ ΤΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΝ.

» Ἐν Σμύρνῃ, ὁ Φιλεκαίδευτικὸς Σύλλογος «Ὅμηρος.»	» Ἀθήναι, » «Ὁμόνοια.»

Κ Ε Κ Ρ Ο Ψ

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΤΟΥ ΕΝ ΚΑΙΡΩ

ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΦΙΛΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ

Η ΕΝΟΤΗΣ

ΕΤΟΣ Α΄.

15 Σεπτεμβρίου 1876.

ΦΥΛΛ. ΙΓ' και ΙΔ'

ΠΡΩΤΟΥ ΤΑ ΑΙΓΥΠΤΙΑΚΑ.

(Συνέχεια)

§ 67. Μεταφέρονται δὲ οἱ αἰλουροί, ὅταν ἀποθάνωσιν, εἰς τὴν πόλιν Βούβαστιν, ἔνθα ἐνταφιάζονται, ἀφοῦ βαλσαμωθῶσιν, εἰς ἱερὰς οἰκίας. Τοὺς δὲ κύνας θάπτουσιν, ἕκαστος ἐν τῇ ἑαυτοῦ πόλει, ἐντὸς ἱερῶν θηκῶν. Ὁμοίως δὲ μὲ τοὺς κύνας θάπτονται καὶ οἱ ἰχθυόμοι. Τὰς δὲ μυγαλάς καὶ τοὺς ἰσρακας μεταφέρουσιν εἰς τὴν πόλιν Βουτώ· τὰς ἴθεις δὲ εἰς τῆς Ἐρμούπολιν· τὰς δὲ ἄρκτους, αἵτινες εἶνε σπάνιαι ἐν Αἰγύπτῳ, καὶ τοὺς λύκους, οἵτινες δὲν εἶνε αὐτόθι· μεγαλήτεροι τῶν ἀλωπέκων, θάπτουσιν εἰς τὸ μέρος, ὅπου ἀνεύρεθῶσι κείμενοι νεκροί.

§ 68. Τῶν δὲ κροκόδειλων ἡ φύσις εἶνε τοιαύτη· τοὺς ψυχροτάτους τέσσαρας μῆνας τοῦ χειμῶνος οὐδὲν τρώγει· τὸ ζῶον αὐτό· καίτοι δὲ ἔν τετραπόδον, εἶνε συνάμα ζῶον χερσαίον καὶ λιμναῖον· διότι γεννᾷ μὲν ὡς εἰς τὴν γῆν καὶ ἐκλεπίζει αὐτὰ, καὶ τὸ πλεῖστον τῆς ἡμέρας διατρίβει εἰς τὴν ξηρὰν· τὴν δὲ νύκτα ὅλην διακίμεν· ἐν τῷ ποταμῷ· διότι τὸ ὕδωρ

εἶνε θερμότερον τῆς τε αἰθριαζούσης ἀτμοσφαιρας καὶ τῆς ὁροῦσας. Ἐξ ὅλων δὲ τῶν ζῶων, ὅσα ἡμεῖς γνωρίζομεν, τοῦτο εἶνε τὸ ἐξ ἐλαχίστου μέγιστον γινόμενον· διότι τὰ μὲν ὡς τοῦ δὲν εἶνε πολὺ μεγαλήτερα τῶν τῆς χιτῆς, καὶ τὸ ἐκ τοῦ ὡς ἐξερχόμενον ζῶον εἶνε ἀνάλογον αὐτοῦ κατὰ τὸ μέγεθος· ἀλλ' ἐφεξῆς αὐξανόμενον, φθάνει εἰς μῆκος καὶ δεκαεπτὰ, καὶ περισσοτέρων ἔτι, πήχεων. Ἐχει δὲ ὀφθαλμοὺς μὲν χοίρου, ὀδόντας δὲ μεγάλους καὶ χαυλιόδοντας ἀναλόγους τοῦ σώματός του· μόνον δ' ἐκ πάντων τῶν ζῶων δὲν ἔχει γλῶσσαν, οὐδὲ τὴν κάτω σιαγόνα κινεῖ, ἀλλὰ καὶ τοῦτο μόνον ἐκ πάντων τῶν ζῶων τὴν ἄνω σιαγόνα προσάγει πρὸς τὴν κάτω· ἔχει δὲ καὶ ὄνυχας ἰσχυροὺς καὶ δέρμα λεπιδωτόν, καὶ ἀδιαπέραστον ἐπὶ τῆς ῥάχως, εἶνε δὲ τυφλὸν ἐν τῷ ὕδατι, ἐν δὲ τῷ ἀέρι ἀξυδερκέστατον. Ἐπειδὴ δὲ διαιτᾶται ἐν τῷ ὕδατι, ἔχει τὸ στόμα του πληρὸς βδελλῶν ἐσωτερικῶς· καὶ τὰ μὲν ἄλλα πτηνὰ καὶ ζῶα φεύγουσιν αὐτόν· ὁ δὲ τροχίλος ἔχει εἰρήνην μετ' αὐτοῦ, ὡφελομένου ὑπὸ τούτου· διότι, ὅταν ὁ κροκόδειλος ἐξέλθῃ ἐκ τοῦ ὕδατος εἰς τὴν

ξηρὴν, καὶ χάσκη (ὡς συνηθίζει νὰ ποιῇ τοῦτο συχνὰ πρὸς τὸν ζέφυρον ἄνεμον), ὁ τροχιλός, εἰσδύων τότε εἰς τὸ στόμα αὐτοῦ, καταπίνει τὰς βδέλλας, ὁ δὲ κροκόδειλος, ὠφελούμενος, εὐχαριστεῖται, καὶ δὲν κακοποιεῖ τὸν τροχιλον.

§ 69. Καὶ διὰ τινὰς μὲν τῶν Αἰγυπτίων οἱ κροκόδειλοι εἶνε ἱεροὶ, δι' ἄλλους δὲ ὄχι, ἀλλὰ μάλιστα καὶ ὡς ἐχθροὶ θεωροῦνται. Καὶ οἱ μὲν κατοικοῦντες περὶ τὰς Θήβας καὶ τὴν λίμνην τοῦ Μοίριδος, θεωροῦσιν αὐτοὺς κατ' ἐξοχὴν ἱεροῦς, καὶ τρέφουσιν εἰς ἐκάστην τῶν δύο αὐτῶν πόλεων ἀνά ἓνα κροκόδειλον ἡμερωμένον καὶ χειροθήτη, κρεμῶντες εἰς τὰ ὠτά των κοσμήματα ἐκ λίθων πολυτίμων τεχνητῶν καὶ ἐκ χρυσοῦ, καὶ περιβάλλοντες τοὺς ἐμπροσθίους πόδας των δι' ἀλυσσιδωτῶν βραχιονίων, καὶ δίδοντες εἰς αὐτοὺς τροφὰς διωρισμένας καὶ κρέατα ἐκ τῶν θυομένων ζώων, καὶ περιποιούμενοι αὐτοὺς ἄριστα, ἐνόσω ζώσιν· ἀφοῦ δὲ ἀποθάνουσι, τοὺς βαλσαμῶνουσι καὶ τοὺς θάπτουσιν εἰς ἱερὰς θήκας. Οἱ δὲ κατοικοῦντες περὶ τὴν πόλιν Ἐλεφαντίνην καὶ τρώγουσι τοὺς κροκοδείλους, διότι δὲν θεωροῦσιν αὐτοὺς ἱεροῦς. Καλοῦνται δὲ οὐχὶ κροκόδειλοι, ἀλλὰ χάμψαι· ὠνόμασαν δὲ αὐτοὺς κροκοδείλους οἱ Ἴωνες, ἔνεκα τῆς ὁμοιότητος αὐτῶν πρὸς τοὺς παρ' αὐτοῖς ὑπάρχοντας κροκοδείλους, τοὺς ζῶντας εἰς τὰς φράκτας.

§ 70. Τρόποι δὲ θήρας τοῦ κροκοδείλου ὑπάρχουσι πολλοὶ καὶ παντοῖοι παρὰ τοῖς Αἰγυπτίοις, ἐξ ὧν περιγράφω τὸν κατ' ἐμὲ ἀξιολογώτατον ἀφηγήσεως. Ἀφοῦ ὁ θηρευτὴς ἐμβάλλει εἰς τὸ ἄγκυστρον δόλωμα ἐκ βράχως χοίρου, ῥίπτει αὐτὸ εἰς τὸ μέσον τοῦ ποταμοῦ· αὐτὸς δὲ μένει ἐπὶ τοῦ χεῖλους τοῦ ποταμοῦ, ἔχων μικρὸν χοιρίδιον, ὑπερ δέρει· ἀκούσας δὲ ὁ κροκόδειλος τὴν φωνὴν, πηγαίνει πρὸς αὐτὴν, συναντῶν δὲ τὸ δολωμένον ἄγ-

κυστρον, καταπίνει αὐτό· τότε δὲ οἱ θηρευταὶ ἔλκουσιν ἔξω τὸ ἄγκυστρον· ὅταν δὲ ἐξελευσθῇ εἰς τὴν γῆν ὁ κροκόδειλος, πρῶτον πάντων ὁ θηρευτὴς καταχρίει τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ διὰ πηλοῦ· τοῦτο δὲ ἐκτελέσας, μετὰ πολλῆς ταχύτητος ἔπειτα καταβάλλει αὐτόν· ἄνευ δὲ τοῦ μέσου τούτου, λίαν δυσκόλως τὸν καταβάλλει.

§ 71. Οἱ δὲ ἵπποπόταμοι ἐν μὲν τῷ Παπρημίτη νομῷ εἶνε ἱεροὶ, παρὰ δὲ τῶν λοιπῶν Αἰγυπτίων δὲν θεωροῦνται ἱεροὶ· ἔχουσι δὲ τὴν ἐξωτερικὴν ὕψιν τοιαύτην· εἶνε ζῶον τετράποδον, δίχηλον ἔχον τὰς ὀπλὰς (τὰ ἄκρα τῶν ποδῶν) ὡς τὰς τῶν βοῶν, τὸ ῥύγχος πλατύ (σιμὸν), ἔχον χαίτην ὡς τοῦ ἵππου, χαυλιόδοντας προέχοντας, οὐρὰν δὲ καὶ φωνὴν ἵππου, μέγεθος ὅσον μέγιστος βοῦς, τὸ δὲ δέρμα αὐτοῦ τόσο εἶνε παχὺ, ὥστε, ἀφοῦ ἀποξηρανθῇ, κατασκευάζονται ἐξ αὐτοῦ ἀκόντιζυστά.

§ 72. Ὑπάρχουσι δὲ καὶ ἐνυδρίδες (ποταμόσκυλα) ἐν τῷ ποταμῷ, ἃς θεωροῦσιν οἱ Αἰγύπτιοι ἱεράς· καὶ ἐκ πάντων τῶν ἰχθύων θεωροῦσιν ἱερὸν τὸν καλούμενον λεπιδωτὸν καὶ τὴν ἐγγελευν· λέγουσι δὲ, ὅτι οἱ ἰχθύες οὗτοι εἶνε ἱεροὶ τοῦ Νείλου· ἐκ δὲ τῶν ὀρνίθων θεωροῦσιν ἱεροῦς τοὺς χηναλώπεκας.

§ 73. Ὑπάρχει δὲ καὶ ἄλλο πτηνὸν ἱερὸν, καλούμενον Φοῖνιξ· καὶ ἐγὼ μὲν δὲν εἶδον αὐτὸν εἰμὴ ζωγραφητόν· διότι καὶ σπανίως ἔρχεται εἰς τὴν Αἴγυπτον, κάθε πενταχόσια ἔτη, ὡς λέγουσιν οἱ Ἡλιοπολίται· ἔρχεται δὲ, ὡς λέγουσιν, ὅταν ἀποθάνῃ ὁ πατήρ του· εἶνε δὲ, ἐὰν τῷ ὁμοιάζῃ ἢ εἰκὼν, τοιοῦτος τὸ εἶδος καὶ τὸ μέγεθος· τὰ μὲν τῶν πτερῶν αὐτοῦ εἶνε χρυσαῖα, τὰ δὲ ἐρυθρὰ· εἶνε δὲ πολὺ πρὸς ἀετὸν ὁμοιότατος κατὰ τε τὸ σχῆμα καὶ τὸ μέγεθος. Λέγουσι δὲ, ὅτι μηχανᾶται τοιαῦτα, ἅπερ ἐγὼ δὲν θεωρῶ πιστευτά. Ἔρχεται ἐξ Ἀραβίας, εἰς τὸν ναὸν τοῦ Ἡλίου, κο-

μίζων τὸν πατέρα, ἐγκλεισμένον ἐντὸς σμύρνης, καὶ θάπτει αὐτὸν ἐν τῷ ναῷ τοῦ Ἡλίου· κομίζει δὲ αὐτὸν οὕτω· πρῶτον κατασκευάζει ἐκ σμύρνης ὠὸν τόσο μὲγα, ὅσον δύναται νὰ τὸ σηκώσῃ· ἔπειτα δοκιμάζει νὰ φέρῃ αὐτὸ ἱπτάμενος· ἀφοῦ δὲ δοκιμάσῃ, τότε κοιλιάνει τὸ ὠὸν, ἐνθέντε εἰς αὐτὸ τὸν πατέρα, καὶ τὸ κλείει ἐξῶθεν καλῶς διὰ σμύρνης, ὥστε, ἀφοῦ τεθῇ ἐν αὐτῷ ὁ πατήρ, τὸ ὠὸν ἔχει πάλιν τὸ αὐτὸ καὶ πρὶν βάρος. Ἀφοῦ δὲ τὸν περικαλύψῃ οὕτω διὰ σμύρνης, τὸν φέρει εἰς Αἴγυπτον εἰς τὸν ναὸν τοῦ Ἡλίου. Ταῦτα μὲν λέγουσιν, ὅτι κάμνει τὸ ὄρνεον αὐτό.

§ 74. Ὑπάρχουσι δὲ περὶ τὰς Θήβας ὄφεις ἱεροὶ, οὐδέποτε βλάπτοντες τοὺς ἀνθρώπους· οὗτοι, μικροὶ ὄντες τὸ μέγεθος, φέρουσι δύο κέρατα ἐπὶ τῆς κεφαλῆς. Ὅταν δὲ ἀποθάνωσι, θάπτουσιν αὐτοὺς ἐν τῷ ναῷ τοῦ Διός· διότι λέγουσιν ὅτι τούτου τοῦ θεοῦ εἶνε ἱεροὶ οἱ ὄφεις οὗτοι.

§ 75. Ὑπάρχει δὲ μέρος τῆς Ἀραβίας (τῆς Αἰγυπτιακῆς), πολλὰ πλεονάζον τῆς πόλεως Βουτοῦς κείμενον, εἰς ἃ ἐπορεύθη, ἵνα πληροφορηθῶ περὶ τῶν πτερωτῶν ὄφρων. Φθάσας δ' ἐκεῖ, εἶδα ὄσα καὶ σπονδυλοῦς ὄφρων τοσοῦτο παμπληθῆ, ὥστε ἀδύνατον εἶνε νὰ περιγράψω· ἦσαν δὲ σωροὶ σπονδυλῶν καὶ μεγάλοι καὶ μικροὶ, καὶ μικρότεροι ἔτι τούτων, ἀλλὰ πολλοὶ· εἶνε δὲ τὸ μέρος τοῦτο, εἰς ἃ οἱ σπόνδυλοι οὗτοι εἶνε κατεσπαρμένοι, τοιοῦτό τι χαράδρα στενὴ μεταξὺ ὄρεων φέρει εἰς πεδιάδα μεγάλην, ἣτις συνέχεται μετὰ τῆς πεδιάδος τῆς Αἰγύπτου· λέγεται δὲ, ὅτι, ἅμα ἔλθῃ ἢ ἀνοιξίς, ὄφεις πτερωτοὶ ἵπτανται ἐκ τῆς Ἀραβίας εἰς τὴν Αἴγυπτον· τὰ δὲ πτηνά, αἱ ἴβεις πηγαίνουσι καὶ παραμονεύουσι εἰς τὸ μέρος αὐτό, καὶ ἐμποδίζουσι τοὺς ὄφεις νὰ διέλθωσι, φονεύουσαι αὐτούς· καὶ λέγουσιν οἱ Ἀραβες, ὅτι διὰ ταύτην τὴν ὑπηρεσίαν των αἱ ἴβεις τιμῶνται μεγάλως ὑπὸ τῶν Αἰγυ-

πτίων· ὁμολογοῦσι δὲ καὶ οἱ Αἰγύπτιοι, ὅτι διὰ τοῦτο τιμῶσι τὰ πτηνά ταῦτα.

§ 76. Ἐχει δὲ ἡ ἴβις τὰ ἐξῆς χαρακτηριστικά· εἶνε κατάμαυρος, ἔχει δὲ σκέλη γερᾶνου, ῥάμφος πολὺ γρυπὸν, καὶ εἶνε μεγάλη ὅσον κρῆξ (εἶδος πτηνοῦ λιμναίου)· τοιαύτη μὲν εἶνε ἡ μορφή τῶν μαύρων ἴβων, αἵτινες μάχονται πρὸς τοὺς ὄφεις· τῶν δὲ ἀπαντωμένων συνήθως (διότι δύο εἰδῶν εἶνε αἱ ἴβεις) ἡ κεφαλή καὶ ὁ λαμῆς ὅλος ἔχουσι ἀραιὸν τὸ πτίλλωμα καὶ τὰ πτερά των εἶνε λευκά, πλὴν τῶν τῆς κεφαλῆς, καὶ τοῦ ἀγχένος, καὶ τῶν ἄκρων τῶν πτερώγων, καὶ τῆς ἄκρας τῆς οὐρᾶς, ἅτινα πάντα εἶνε καταμέλανα· τὰ δὲ σκέλη καὶ τὸ ῥύγχος ἔχουσι ὅμοια μὲ τὰς ἄλλας· τοῦ δὲ ὄφρος ἡ μορφή εἶνε οἷα ἡ τῶν ὕδρων (νεροφείδων)· δὲν περιβάλλεται δὲ πτίλα ὡς τὰ τῶν πτηνῶν, ἀλλ' ἔχει πτέρυγας πολὺ ὁμοίας μὲ τὰς τῆς νυκτερίδος. Τόσα μόνον περὶ ζῶων εἶχον νὰ εἶπω.

§ 77. Ἐκ τῶν Αἰγυπτίων δὲ ἄλλοι μὲν κατοικοῦσι περὶ τὴν σπειρομένην Αἴγυπτον, καὶ οὗτοι, πλείοτερον πάντων τῶν ἀνθρώπων γυμνάζοντες τὴν μνήμη των, εἶνε λογιώτατοι πολὺ τῶν ὄσων ἐγὼ ἐγνώρισκα ἀνθρώπων. Τοιοῦτον δὲ μεταχειρίζονται τρόπον ζωῆς· καθαρίζονται τρεῖς κατὰ συνέχειαν ἡμέρας καθ' ἕκαστον μῆνα, προσπαθοῦντες νὰ διατηρῶσι τὴν ὑγίαν των δι' ἐμετικῶν καὶ διὰ κλυσμάτων· διότι νομίζουσι, ὅτι ὅλαι αἱ νόσοι τῶν ἀνθρώπων προέρχονται ἀπὸ τὰς λαμβανόμενας τροφὰς· εἶνε δὲ ἄλλως τε οἱ Αἰγύπτιοι, μετὰ τοῦς Αἴθνας, οἱ ὑγιέστεροι πάντων τῶν ἀνθρώπων, ἔνεκα, νομίζω, τοῦ ἀμεταβλήτου τῶν ὠρῶν τοῦ ἔτους· διότι αἱ νόσοι συμβαίνουσιν ὡς ἐπὶ τὸ πλείστον εἰς τοὺς ἀνθρώπους ἐκ τῶν μεταβολῶν, καὶ πάντων μὲν τῶν ἄλλων, ἀλλ' ἰδίως τῶν ὠρῶν τοῦ ἔτους. Ἀρτοφαγοῦσι δὲ, κατασκευάζοντες ἐξ ὀλύρας (ἀσπροσίτου) ἄρτους, οὓς καλοῦσι κ υ λ λ ἡ π

στεις οἶνον δὲ πίνουν· τὸν κατασκευαζόμενον ἐκ τῆς κριθῆς, διότι δὲν ὑπάρχουσιν ἀμπέλοι εἰς τὴν χώραν τῶν τοῦ ἰχθῆος δὲ τρώγουσιν ἄλλους μὲν ὠμούς, ξηραίνοντες αὐτούς εἰς τὸν ἥλιον, ἄλλους δὲ τεταριχευμένους δι' ἄλατος ἐκ τῶν πτηνῶν δὲ τὰ ὀρτύκια, καὶ τὰς νήσους καὶ τὰλλα τὰ μικρὰ τρώγουσιν ὠμά, ἀφοῦ πρῶτον τὰ ταριχεύωσι, τὰ δὲ ἄλλα πτηνὰ καὶ ὀφάρια, ὅσα εὐρίσκονται παρ' αὐτοῖς, τρώγουσι ψητὰ ἢ βραστά, ἐκτὸς ἐκείνων, ἅτινα θεωροῦνται ἱερά.

§ 78. Εἰς δὲ τὰ μεταξὺ τῶν πλουσιῶν ἐξ αὐτῶν συμπόσια, ἅμα τελειώσῃ τὸ δεῖπνον, περιφέρει ἀνὴρ ἐντὸς νεκρικῆς θήκης ξύλινον νεκρὸν μὲ πολλὴν ὁμοιότητα κατασκευασμένον διὰ ζωγραφικῆς καὶ γλυπτικῆς ἐργασίας, καὶ ἔχοντα μέγεθος ἐνὸς ἢ τὸ πολὺ δύο πήχεων· δεικνύων δ' αὐτὸν εἰς ἕκαστον τῶν συνδαιτημόνων, λέγει « εἰς τοῦτον βλέπων, πίνε καὶ εὐφραίνου· διότι καὶ σὺ θὰ γείνης τοιοῦτος, ἀποθανών ». Ταῦτα μὲν ποιοῦσιν εἰς τὰ συμπόσιά των.

§ 79. Ἀκολουθοῦντες δὲ τοὺς πατέρας νόμους, οὐδένα ἄλλον νόμον παραδέχονται· ἔχουσι δὲ καὶ ἄλλα ἀξιώματα νόμιμα, καὶ δὴ καὶ ἄσμα ἐν καὶ μόνον, αὐτὸ, ὅπερ καὶ ἐν Φοινίκῃ ἄδουσι, καὶ ἐν Κύπρῳ, καὶ ἀλλαχοῦ, καὶ ὅπερ κατὰ τὰ διάφορα ἔθνη ἔχει καὶ διάφορον ὄνομα. Πάντες δὲ συμφωνοῦσιν, ὅτι εἶνε τὸ αὐτὸ καὶ τὸ ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων ἀδόμενον καὶ καλούμενον Λίνος· ὥστε καὶ διὰ πολλὰ ἄλλα θαυμάζω τῶν ἐν Αἰγύπτῳ παρατηρουμένων, καὶ δὴ καὶ διὰ τὸν Λίνον, πόθεν ἔλαβον αὐτὸν οἱ Αἰγύπτιοι, ὃν φαίνεται ὅτι ἄδουσιν ἀπὸ ἀμνημονεύτων χρόνων. Καλεῖται δὲ ὁ Λίνος αἰγυπτιαστί Μ α ν ἔ ρ ω ς· οἱ δ' Αἰγύπτιοι ἔλεγον ὅτι ὁ πρῶτος βασιλεὺς τῆς Αἰγύπτου εἶγεν υἱὸν μονογενῆ, ὃν, ἀώρως ἀποθανόντα, ἐτίμησαν οἱ Αἰγύπτιοι διὰ τοῦ θρήνου τούτου, καὶ τὸ ἄσμα τοῦτο πρῶτον καὶ μόνον ἐγένετο παρ' αὐτοῖς.

§ 80. Ὁμοιάζουσι δὲ καὶ ὡς πρὸς τὸ ἄλλο τοῦτο οἱ Αἰγύπτιοι πρὸς τοὺς Λακεδαιμόνους μόνους ἐκ τῶν Ἑλλήνων· οἱ νεώτεροι αὐτῶν, ἀπαντῶντες τοὺς πρεσβυτέρους, παρμερίζουσι καὶ ἀφίνουσιν αὐτοῖς ἐλευθέρην τὴν δίοδον· καὶ, ὅταν γέροντες προσέρχωνται πού, οἱ νέοι προσηκόνονται εἰς τιμὴν αὐτῶν· ἀλλ' ὡς πρὸς τοῦτο πρὸς οὐδένα τῶν ἄλλων Ἑλλήνων ὁμοιάζουσι. Ἄντι δὲ νὰ πρασαγορεύωσιν ἄλλήλους συναντῶμενοι εἰς τὰς ὁδοὺς, προσκυνοῦσι, καταβιάζοντες τὴν χεῖρα μέχρι τοῦ γόνατος.

§ 81. Ἐνδύονται δὲ χιτῶνας λινοῦς, φέροντας κρυσσοὺς περὶ τὰ σκέλη, καὶ καλουμένους Κ α λ α σ ἰ ρ ε ἰ ς· ἐπὶ τούτων δὲ φέρουσι περιτυλιγμένα μάλλινα λευκὰ ἱμάτια· ἀλλ' ὅμως δὲν φέρουσι τὰ ἱμάτια ταῦτα τὰ μάλλινα ἐν τοῖς ναοῖς, οὔτε θάπτονται μὲ αὐτά· διότι τοῦτο δὲν εἶνε ὄσιον. Συμφωνοῦσι δὲ ταῦτα πρὸς τὰ Ὀρφικὰ καλούμενα καὶ Βακχικὰ, ἅτινά εἰσιν Αἰγυπτιακὰ, καὶ Πυθαγορικά· διότι οὐδὲ εἰς τὸν μεμνημένον ταῦτα τὰ ὄργια εἶνε συγχωρημένον νὰ ταφῇ μὲ ἱμάτια μάλλινα. Ὑπάρχει δὲ περὶ τούτων λόγος θρησκευτικὸς λεγόμενος.

§ 82. Καὶ ταῦτα δὲ τὰλλα ἔχουσιν εὐρημένα οἱ Αἰγύπτιοι· εἰς ποῖον θεὸν εἶνε καθιερωμένος ἕκαστος μῆν καὶ ἐκάστη ἡμέρα· καὶ προλέγειν ἐκάστῳ ἐκ τῆς ἡμέρας, καθ' ἣν ἐγεννήθη, τί θὰ τοῦ τύχη, καὶ πῶς θ' ἀποθάνῃ, καὶ ὁποῖός τις θὰ γείνη· καὶ τούτων χρῆσιν ἐποίησαντο ἐκ τῶν Ἑλλήνων οἱ περὶ τὴν ποίησιν ἀσχοληθέντες. Καὶ τέρατα δὲ ὑπάρχουσι γνωστά παρ' αὐτοῖς πλείοτερα ἢ παρ' ἅπασιν τοῖς ἄλλοις ἀνθρώποις· διότι, ὅταν γεννηθῇ τέρας τι παρ' αὐτοῖς, σημειοῦσιν αὐτὸ, καὶ γράφουσι τὸ γεγονός, ὅπερ ἐπέρχεται μετ' αὐτό· καὶ ἂν ποτε ὕστερον συμβῇ νὰ γεννηθῇ παρόμοιον τι τέρας, νομίζουσιν, ὅτι τὸ αὐτὸ γεγονός θὰ ἐπέλθῃ μετὰ ταῦτα. (ἀκολουθεῖ).

ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΑ ΑΝΕΚΔΟΤΑ.

Ὑπὸ τὴν καθολικὴν ταύτην ἐπιγραφὴν θέλομεν τακτικῶς δημοσιεῖν διὰ τοῦ Κέκροπος σειρὰν χειρογράφων, ὧν τὰ μὲν εἰσὶν ἀνέκδοτα ὅλως, ἄλλων δὲ ὑπάρχουτιν ἐκδομένα ἀτελῆ τινὰ μέρη, καὶ ἄλλα ἐδημοσιεύθησαν πολλοῦ ἐσφαλμένα ἢ παρεφθαρμένα. Τὰ χειρογραφα ταῦτα, ἀνήκοντα πάντα εἰς τὴν Βυζαντινὴν τοῦ Ἑλληνισμοῦ ἐποχὴν, ἀπέκειντο ἀπὸ πολλῶν χρόνων ἐν τῇ τῶν ἡμετέρων Πατριαρχείων Βιβλιοθήκῃ, καὶ μόλις ἐπ' ἐσχάτων διηρουνήθησαν ὀπωσοῦν καὶ κατεγράφησαν αὐτοσχεδίως.

Ἐν τῶν χειρογράφων τούτων, ὀγκῶδες ἐξ 846 σελίδων εἰς μικρὸν ὄγδοον, καὶ γεγραμμένον ἐπὶ χάρτου βομβυκίνου ἀδρού κατὰ τὸν ἰδ' ἢ ἰε' πηανῶς αἰῶνα, ὑπάρχει ἐγγεγραμμένον ἐν τῷ καταλόγῳ τῶν χειρογράφων τῆς εἰρημένης βιβλιοθήκης ὑπὸ τὸν ἀριθμὸν 380, καὶ φέρει μὲν τὸν τίτλον ἐν τῷ καταλόγῳ «Ἐπιτομὴ ἐπιμερισμῶν κατὰ στοιχεῖον», περιέχει δ' ὅμως πολλὰ καὶ ποικίλα περὶ διαφόρων ἄλλων τῆς γραμματικῆς κεφάλαια, καὶ δὴ καὶ σύστημα τέλειον γραμματικῆς. Ἐπιγράφονται δὲ τὰ κεφάλαια ταῦτα:

- α) «Ἐπιτομὴ τῶν ἐπιμερισμῶν κατὰ στοιχεῖον, ἔχοντες τὸ ἀντίστοιχον ἐν τῇ πρώτῃ συλλαβῇ τῆς λέξεως», ἐν σελίσιν ὅλαις 130.
- β) «Ἐτεροι ἐπιμερισμοὶ κατὰ στοιχεῖον, ἔχοντες τὸ ἀντίστοιχον ἐν τῇ δευτέρῃ ἢ τρίτῃ συλλαβῇ τῆς λέξεως ἢ τινὶ τῶν ἐξῆς», ἐν σελίσιν 145.
- γ) «Ἐπιμερισμοὶ εἰδικοί ἐπιτομῆ κατὰ στοιχεῖον καὶ αὐτοὶ τὸ τοῦ ἀντιστοίχου» ἐν σελίσιν 49.
- δ) «Λεξικὸν περὶ πνευμάτων» ἐν σελ. 34.
- ε) «Περὶ πνευμάτων καθολικοὶ κανόνες», σελίσι 6.

ς) «Περὶ τόνων κατὰ στοιχεῖον», ἐν σελίσιν 50.

ζ) «Περὶ συντάξεως λόγου ἢ περὶ τοῦ μὴ σολικίζεσθαι, καὶ περὶ βαρβαρισμοῦ ἐν τῷ μεταξὺ τούτων καὶ περὶ συντάξεως προθέσεων», ἐν σελ. 44.

η) «Κανόνες ψαλλόμενοι κατ' ἦχον περὶ ὀρθογραφίας, καὶ I) Κανὼν κατὰ τὸ «ἀνορίζω τὸ σόμα μου», ἐν σελ. 33. II) Κανὼν πρὸς τὸ «ἐν βυθῷ κατέσρωσε», τροπάρια 24 κατὰ τὴν ἀλφαβητικὴν τάξιν, ἐν σελ. 6, καὶ III) Κανὼν πρὸς τὸ «θαλάσσης τὸ ἔρυθρον», ἐν σελ. 18 (ἀτελεῖς), τὸ ὅλον ἐν σελίσιν 73.

θ) «Κανόνες περὶ ὀρθογραφίας», εἰς λόγον πεζῶν, ἐν σελ. 28.

ι) «Αἰ σημασίαι τῶν ἀποριῶν», ἐν σελ. 12.

ια) «Ἡρωδιανοῦ τοῦ πολυμαθοῦς περὶ διχρόνων», ἐν σελ. 34.

ιβ) «Λεξικὸν κατὰ στοιχεῖον περὶ τῶν πολυώνυμων ῥημάτων», ἐν σελ. 25.

ιγ) Περὶ συντάξεως τῶν πτώσεων κατὰ στοιχεῖον», ἐν σελ. 51.

ιδ) «Περὶ τοῦ ὡς καὶ τινῶν ἄλλων μορίων», ἐν σελ. 4.

ιε) «Περὶ τῶν διπλῶν συντάξεων καὶ τῆς συντεθειμένης διπλῆς συντάξεως, καὶ τῆς καθόλου τοῦ ῥήματος συντάξεως», ἐν σελ. 9.

ισ) «Ἀποσημειώσεις συνοπτικαὶ εἰς τὰ ὀκτὼ μέρη τοῦ λόγου καὶ εἰς τὰ ἕξ εἶδη», ἐν σελ. 136.

ιζ) «Αἰ συμφωνίαι τῆς συντάξεως κατ' ἐρώτησιν καὶ ἀπόκρισιν, καὶ τινὰ ἄλλα περὶ συντάξεως», ἐν σελ. 13.

ιη) «Τοῦ Ζηγαβίου περὶ τῶν ζ' φωνέντων πῆ τε καὶ ποῦ δασύνονται, πῆ τε καὶ ποῦ ψιλούνται, καὶ περὶ ἀντιστοίχων διπλῶν, ἐν λέξεσιν εὐρίσκομένων, κατ' ἀλφάβητον», ἐν σελ. 38.

ιθ) «Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου ὑποδείξεις

τῶν λόγων αὐτοῦ», ἐν σελ. 16.

κ) «Περὶ μέτρων», ἐν σελ. 5.

Α'.

Τοῦ Ζηγαβινοῦ τοῦ κὺρ Γεωργίου
περὶ τῶν ζ' φωνηέντων.

ποῦ τε καὶ πῆ δασύνονται, πῆ τε καὶ ποῦ ψιλοῦνται,
καίπερ ἀντιστοιχῶν διπλῶν ἐν λέξει εὐρισκομένων.

Τοιαύτην φέρει ἐπιγραφὴν τὸ κεφάλαιον, ἐξ
οὗ προεκρίναμεν ν' ἀρχίσωμεν τὴν δημοσίευσιν
τῶν εἰρημένων χειρογράφων, διὰ τὸν ἐξῆς
λόγον.

Ὁ Κ. Έμ. Μίλλερ, Γάλλος ἑλληνιστῆς, ἀ-
ποκτησας ἔντινι κατὰ τὸν Ἴθωνα ἐκδρομὴν
τοῦ χειρογράφου τινὰ ἠκρωτηριασμένα, εὗρε
μεταξὺ αὐτῶν ἓν εἰς ὄγδοον ἐπὶ χάρτου, ἀ-
νήκον προφανῶς ἄλλοτε εἰς ὀγκώδη τινὰ συλ-
λογὴν λεξικῶν καὶ γραμματικῶν πραγμα-
τειῶν, καὶ περιλαμβάνον τεμάχιά τινὰ ἀνεκ-
δοτα γραμματικῶν κανόνων, ἅτινα ἐδημοσί-
ευσεν ἐν τῇ 8ῃ ἐπετηρίδι (1874) τοῦ ἐν Πα-
ρισίῳ πρὸς ἐμφύχωσιν τῶν ἐν Γαλλίᾳ Ἑλλη-
νικῶν σπουδῶν Συλλόγου μετὰ σπουδαίων
παρατηρήσεων καὶ σχολίων.

Τοῦ πρώτου τῶν τεμαχίων τούτων, ὑπερ
κατὰ τὸν Κ. Μίλλερ εἶνε «εἶδος τι λεξικοῦ
εἰς δεκαπεντασὺν λέξεων πολιτικῶν στίχους»,
ἔλειπεν ἡ ἀρχή, καὶ τούτου ἕνεκα οὐδὲ τὸν
τίτλον ἐγνώρισεν ὁ Κ. Μίλλερ, οὐδὲ τοῦ συγ-
γραφέως τὸνομα. Ἐνεκα δὲ πιθανῶς βλάβης
τοῦ χειρογράφου πολλὰ καὶ ἐν τῷ δημοσίευ-
θέντι κειμένῳ ὑπάρχουσι τὰ ἐλλείποντα ἢ
ἠμαρτημένα.

Ἡ πραγματεία αὕτη εὐρίσκειται εὐτυχῶς
πλήρης καὶ ἀλώβητος ἐν τῷ ἡμετέρῳ χειρο-
γράφῳ ὑπὸ τὸν ἀνωτέρω ἐκτεθέντα τίτλον,
καὶ ἄρα νομίζομεν, ὅτι παρέχομέν τινὰ ὑπε-
ρσίαν εἰς τὰ ἑλληνικὰ γράμματα καὶ ἡμεῖς,
δημοσιεύοντες αὐτὴν διὰ τοῦ Κέκροπος ὀλο-
κληρον, ἄνευ μὲν φιλολογικῶν παρατηρήσεων,

ἀλλὰ μόνον σημειοῦντες διὰ κυρτῶν χαρακτή-
ρων πάνθ' ὅσα ἢ ἐλλείπουσιν ὅπως ἢ ἐξεδόθη-
σαν λελανθασμένα ἐν τῇ ὑπὸ τοῦ Κ. Μίλλερ
γενομένη ἐκδόσει.

Α'. ΦΥΣΙΣ ΤΩΝ ΠΝΕΥΜΑΤΩΝ.

Βούλομαι, φίλε, πρὸς μικρὸν ὠδὲ σοὶ σαφηνίσαι:
Τῶν φωνηέντων τῶν ζ' τὴν θέσιν καὶ τὴν τάξιν.
Ἐπὶ τε καὶ ποῦ δασύνονται, πῆ τε καὶ ποῦ ψιλοῦνται,
ἵνα σολοικοβάρβαρον μηδὲ ὅπως γράφῃς ἔπη,
καὶ παίγιον ἀναφανῆς τοῖς εὖ εἰδῶσι ταῦτα.
Πλὴν ἢ γραφὴ ἀγροικητὴ βούλεται διεξιέναι,
Ὡς ἄθυρμα τῶν ἀπαστῶν καὶ νέων φοιτητῶν τε.
Καὶ μὴ τις μῶμόν μοι προσθῆ ὡς περ τοὺς μὴ εἰδότες,
Ἄλλ' οὖν καὶ ἀκριθῶς εἰδῶς γραφῆναι οὐκ ἐθέλω.
Ὅτι τῶν φοιτητῶν τοῦτο πολλὰ παχθεῖς ὑπάρχει,
Ἀρχὴν ἐνταῦθα θέμενος, σὺ δὲ καλῶς μοι πρόσχε.

Τὸν Ἄθρακμ, ὦ φίλτατε, ἀθρακμαῖοι παῖδες,
Ἄπαξ, ἀπλῶς καὶ ἅγιος, ἄπαξ καὶ ἀπαξάδες,
Ἄπαντα καὶ ἀπανταχοῦ, καὶ ἀπαλὸν τὸ λεῖον,
Ἄλας ὁμοῦ καὶ ἀλειῶς, ἄλα τὸ πῆδημά τε,
Ἄλομαι δὲ γε τὸ πηδῶ, μὴ ἄλωνα τοῦ σίτου,
Ἄγνος ὁ ἄφρων ὑψίλην, ἄγνος πάλιν δασεῖαν,
Ἄπερ δηλοῖ τὸν καθαρὸν καὶ τὸν ἠγιασμένον.
Ἄρμα, ἀρμόζει καὶ ἀρῆ, ὅπερ δηλοῖ τὴν χεῖρα.
Ἄμαρτωλὸς γὰρ πέφυκας, σὺ δὲ Χριστέ μου σώσον.
Ἄπτομαι τοῦ κρασιπέδου σου, μήπως εἰς ἄδην ἔλθω.
Τὸν ἄδην, φίλε, δάσυνον, μὴ ἄδω τὸ ὑμνεῖω,
καὶ ἄζω δὲ τὸ σέβωμαι, μὴ ἄζω τὸ φηραίνω.
Ἄλειτῆ; ὁ ἀμαρτωλὸς καὶ τὸ ἀλώμαι πάλιν.
Ἄθρότη πάλιν τε ἢ νύξ καὶ ἀθροιάζω ῥῆμα,
καὶ ἄελλα ἢ συστροφή, καὶ ἄω τὸ ἀκούω.
καὶ ἄνθρωπος, καὶ ἀραῖα, καὶ ἄροτρον, καὶ ἄρκτος,
καὶ ἄρβω τὸ πιτίζω τε, ταῦτα ψιλοῦνται πάλιν.

Φύσις κοινὴ περὶ πνευμάτων.

Τὸ α πρὸ τοῦ α αἰεὶ ψιλοῦται.

Πρὸ τοῦ β ψιλοῦται, πλὴν εἰ μὴ ἐπιγράφεται
τὸ ρ.

Πρὸ τοῦ γ ψιλοῦται, πλὴν ἄγνος ὁ ἅγιος.

Πρὸ τοῦ δ ψιλοῦται, πλὴν τοῦ ἀθρός, ἄδω
καὶ ἄδης.

Πρὸ τοῦ ε ψιλοῦται.

Πρὸ τοῦ ζ ψιλοῦται, πλὴν τοῦ ἄζω τε σέ-
βομαι.

(α).

(α) Οὐδὲν λέγει τὸ χειρόγραφον περὶ τοῦ α πρὸ τοῦ η.

Πρὸ τοῦ θ ψιλοῦται.

Πρὸ τοῦ ι ψιλοῦται.

Πρὸ τοῦ κ ψιλοῦται.

Πρὸ τοῦ λ ψιλοῦται, πλὴν τοῦ ἄλς ἀλός.
ἄλας, ἀλίξω, ἄλωος, ἄλωσις, Ἀλικαρνασσός.
ἄλομαι.

Πρὸ τοῦ μ ψιλοῦται, πλὴν ἄμα, ἄμαρτω-
λός, ἄμιλα, ἄμμα τὸ σχοιρίον, ἄμης, ἄμις.

Πρὸ τοῦ ν ψιλοῦται.

Πρὸ τοῦ ξ ψιλοῦται.

Πρὸ τοῦ ο ψιλοῦται.

Πρὸ τοῦ π ψιλοῦται, πλὴν τοῦ ἄπαξ, ἀ-
πλοῦς, ἄπας, ἀπαλός, ἄπτομαι.

Πρὸ τοῦ ρ ψιλοῦται, πλὴν τοῦ ἄρκος ἀ-
ραιός καὶ ἐρ' ὧν τὸ μ ἢ τὸ π ἔπεται.

Πρὸ τοῦ σ ψιλοῦται, πλὴν τοῦ ἄσσα ἀντὶ
τοῦ ἄτινα.

Πρὸ τοῦ τ ψιλοῦται, πλὴν τοῦ ἄτε, ἄτερος
ὁ ἔτερος.

Πρὸ τοῦ φ ψιλοῦται, πλὴν τοῦ ἀφή.

Πρὸ τοῦ χ ψιλοῦται.

Πρὸ τοῦ ψ ψιλοῦται, πλὴν τοῦ ἀψίς, ἄψα
τὰ μέλη.

Πρὸ τοῦ ω μεγάλου ψιλοῦται.

Ὅμοιως δὲ γε καὶ τὸ ε δάσυνον οὕτω, φίλε.
Ἐσπέρας, ἔως, ἕκαστος, ἕωθινός ὁ ὕμνος,
Ἐλλην, Ἐλένη, Ἐλληνες, Ἐβραῖος, Ἐωσφόρος.
Ἐπεται δὲ τις τῷ Χριστῷ ὡς περ ἕων φάος.
Ἐτερος ἔτι κατ' αὐτοῦ οὐ δύναται με σώσαι.
Ἐκούσιον ἀμάρτημα, φίλ', ἐκούσιως λύσον.
Ἐκὼν γὰρ ἠμαρτες Θεῷ, καὶ κλαῦσον ἐκούσιως.
Ἐωλα δὲ τὰ χθεσινὰ, ἐάλω ἐκρατήθην,
Ἐδραῖός τε ὁ ἰσχυρός καὶ ἔδρα ἢ καθέδρα.
Ἐπτά καὶ ἔβδομηκοντα, καὶ ἀριθμοὶ τε πάντες
Δασύνονται, ὡς ἔφημεν, πλὴν ἕαρ ὁ καιρός τε.

Ψ ι λ ά.

Ἐέργω τὸ κωλύω τε, ἐέλδωρ τὸ ἱμεῖρω,
Ἐζομαι τὸ καθέζομαι καὶ ἔδω τὸ ἐσθίω,
καὶ ἐκυρός ὁ πενθερός, καὶ ἔλατορ τὸ δένδρον,

Ταῦτα ψιλῆν εἰσδέχονται: πρὸς δὲ γε τού-
τοις πάλιν
Δάσυνον οὖν μοι τὸν Ἑρμῆν καὶ ἔρμαιον τὸ
κέρδος.
Τὴν ἐρμηνείαν τε αὐτὴν, καὶ γε εἰρμόν τὴν
τάξιν.

Ἀρχὴ τοῦ αἰ διφθόγγου.

Ὅσαύτως καὶ τὰ δίφθογγα δάσυνον οὕτω, φίλε.
Αἰμορροῦσαν τὴν γυνῆν καὶ σὺν αὐτῇ τὸ αἷμα.
Αἰρετικὸν καὶ αἵρεσιν, ἅπαντα δὲ τὰ ἄρθρα.
Αἰ ἐκκλησῖαι, αἵτινες, αἰ φύσεις αἰ δυνάμεις,
Αἰ ὑποστάσεις, αἰ ἀπλαῖ, αἰ λέξεις, αἰ σοφαί,
Αἰ νόσοι, αἰ παρθένοι τε, αἰ τρίβοι καὶ ὀδοίσου,
Αἰ στρατιαί τε σὺν αὐταῖς, αἰ θεῖαι συζυγῖαι.
Αἰ βασιλείαι τοιγαροῦν, αἰ δόξαι, αἰ πορεῖαι.
Καὶ αἰ ἀντὶ τοῦ αὐταῖ γούν, οὐχὶ τὸ αἰ ὁ θρῆνος

Ψ ι λ ά.

Τούτων δὲ τὰ ψιλούμενα πεφύκασι τοιαῦτα
Αἰκατερίνα ἢ σοφή, καὶ αἶνος, καὶ αἰνεῖτε,
Αἶρω ἐπαίρω, αἵρεται σημαίνει τὸ ὑψοῦται.
Αἰνεῖτε παῖδες Κύριον, αἰνεῖτε, εὐλογεῖτε
Ὅπως ὕμας φυλάξοιεν, αἰνούμενος ὁ Κτίστης.

Ἀρχὴ τοῦ ε.

Τὸ ε πρὸ τοῦ α δασύνεται, πλὴν τοῦ ἕαρ,
ἐαρινός, ἐάων, ἐάν.

Πρὸ τοῦ β ψιλοῦται, εἰδὲ ἐπάγει τὸ β, ἢ ρ,
ἢ δ, δασύνεται.

Πρὸ τοῦ γ ψιλοῦται.

Πρὸ τοῦ δ ψιλοῦται, πλὴν τοῦ ἐδραῖός, ἐ-
δανὸν τὸ ἡδὺ, ἐδαφος, ἐδρα, ἐδεῖται τὸ καθῆται

Πρὸ τοῦ ε ψιλοῦται, πλὴν τοῦ ἔερσα ἢ δρό-
σος, ἐε ἀντὶ τοῦ αὐτοῦ καὶ ἐέλδωρ ἢ ἐπιθυμία.

Πρὸ τοῦ ζ ψιλοῦται, πλὴν τοῦ ἔζω τὸ κά-
θημαι.

Πρὸ τοῦ η δασύνεται, πλὴν τοῦ ἐηρος καὶ
ἐηρός, ὄνομα ποταμοῦ.

Πρὸ τοῦ θ ψιλοῦται, πλὴν τοῦ ἔθεν (α).

(α) Ἐλλείπει ἢ φράσις «δ ἐγένετο ἀντὶ τοῦ σέθεν».

Πρὸ τοῦ ε φιλοῦται, πλὴν (ε) τοῦ εἶμας τὸ ἐμάτιον.

Πρὸ τοῦ κ δασύνεται, πλὴν τῆς ἐκ (γ) εἰ-
μή καὶ τῆς λέξεως ἐκπίπτει, ὡς τὸ ἐκείνος,
κεῖνος, καὶ τὰ ἐξ αὐτοῦ, καὶ τὸ ἔκυρος, καὶ
ἐκε ἢ χηρία (προδ. ἀντὶ ἐκεχειρία).

Πρὸς τοῦ λ φιλοῦται, πλὴν εἰ μὴ τὸ κ
ἐπάγοιτο, ἐλκω, καὶ τὸ Ἑλλην, Ἑλένη, Ἑλ-
λήσποντος, ἔλη, Ἑλενος, ἔλω, ἔλω, ἔλίσσω,
Ἑλικὸν, ἔλιμι.

Πρὸν τοῦ μ φιλοῦται, πλὴν τοῦ ἐμειται,
ἐμῆς ἢ χελώνη.

Πρὸ τοῦ ν φιλοῦται, πλὴν τοῦ ἐνεκα, ἐν,
ἐνός, ἐνωσις.

Πρὸ τοῦ ξ δασύνεται, πλὴν τῆς ἐξ, ἐξεστὶ.
ἐξῶ.

Πρὸ τοῦ ο δασύνεται, πλὴν τοῦ ἐδν.

Πρὸ τοῦ π φιλοῦται, πλὴν τοῦ ἐπω, ἐπέα.

Πρὸ τοῦ ρ φιλοῦται, εἰ μὴ τὸ ρ, ἢ τὸ κ, ἢ
μ, ἢ π, ἢ σ ἐπειται.

Πρὸ τοῦ σ φιλοῦται, εἰ δὲ προσφέρει ἕτερον
σύμφωνον τοῦ σ, δασύνεται.

Πρὸ τοῦ τ φιλοῦται, πλὴν ἕτερος, ἔτοιμος.
ἐταίρος.

Πρὸ τοῦ υ φιλοῦται, πλὴν τοῦ εὔρω.

Πρὸ τοῦ φ φιλοῦται, πλὴν τοῦ ἔφος.

Πρὸ τοῦ χ φιλοῦται.

Πρὸ τοῦ ψ δασύνεται, πλὴν τοῦ ἐψαλλον,
ἐψευσα.

Πρὸ τοῦ ω μεγάλου δασύνεται, πλὴν τοῦ
ἔω, ἔω.

Ἀρχὴ τοῦ η.

Σκόπησον, φίλε, βουνεχῶς καὶ ἦτα τὸ
στοιχεῖον

Ἦγοῦμαι καὶ ἠγοῦμενος ὁ ἠγεμῶν, ὁ ἄρχων,
Ἦγιασμένος Σάββας τε ἠκει καὶ ἠξει πάλιν

Ἦκε καὶ ἐπεμψεν ἡμῖν ἡμαρ Χριστὸς τοῖς μύ-
σταῖς,

Ἦμαῖς ἡμᾶς ὠλύμεθα ἡμέραν τε καὶ νύκτα,

(ε) Ἑλλείπει τὸ α εἰκοσι .

(γ) Ἑλλοίπει ἢ λέξις α προθέσεως .

Ἠμάρτομεν τὰ μέγιστα πάντες ὡς οἱ πατέρες.

Ἠμερος τότε φάνηθι ἡμέρα τῆ ἐσχάτῃ

Τὸν ἡλιὸν μοι δάσυνον, μὴ τὸν Ἠλίαν ἔλω.

Τοὺς ἡλους τοῦ δεσπότου μου μὴ ἡλον ὀφθαλ-
μόν σου.

Ἠ χεῖρ σου, ἢ νεότης σου, ἢ θεία σου ἀγάπη

Ἠψε τὸν θεῖον ἔρωτα καλλιγραφῆσαι ταῦτα,

Ἠγίασαι ὁ ἅγιος καὶ ὁ ἄγνος ἠγνήσθη,

Ἠμάρτησεν ἁμαρτωλὸς καὶ ἐδρασμὸν ἠδρά-
σθη.

Ἠπτομαι σήμερον αὐτὸς, αὔριον ἄψομαί σου,

Καὶ χθὲς ἠψάμην ἱκανῶς, ἠψω καὶ ἠψατό μου,

Ἐπει δὲ πόθος ἠψατο, ἠτορ ἐμὴν καρδίαν,

Γράφω διὰ βραχέων τε πάλιν διὰ τοῦ η τα

Ἠβη, ἠλικία τε καὶ ἠδονὴ ὁμοίως,

Ἠρως, Ἠρώδης, Ἠρακλῆς καὶ Ἠφαιστος ἐκεῖνος

Ἠώκει τὸ ἐθρήνησε ταῦτα φιλοῦνται πάλιν,

Καὶ ἠδος μὲν τὸ ὄφελος, ἠδη ἀντὶ τοῦ ἄρτι

Καὶ ἠκεὸν τὸ λόγιον, ἠρεῖον δὲ ὁ τάφος

Ἠέλιος ὁ ἥλιος ἐν τῇ ἰάδι γλώσση.

Ἠμάτιον φιλοῦται γὰρ, ὅπερ δηλοῖ τὴν ἡμαρ

Ἠμῆτος ὁ καθήμενος, ἠμῆκει τὸ ἀμαται,

Ἠνες οἱ ἐνιαύσιοι, ἠξω ἀντὶ τοῦ ἄξω,

Ἠπιος ὁ μειλίχιος, ἠχος, ἠχει τὸ κράζει

Ἠὸς ἡμέρα γράφεται παρὰ Ὀμήρου, φ ἰ λ ε,

Καὶ ἦος ὁ αἰγιαλὸς, αἰολικῶς ὁ τόπος.

Ἀρχὴ τοῦ η

Τὸ η πρὸ φωνήεντος φιλοῦται.

Πρὸ τοῦ ε δασύνεται, πλὴν τοῦ ἠβαῖος.

Πρὸ τοῦ γ δασύνεται, πλὴν τοῦ ἠγάθεος.

Πρὸ τοῦ δ φιλοῦται ἐπίοτε καὶ δασύνεται,
ἠδος, τὸ ὄφελος, ἠδοιή, ἠδῆ.

Πρὸ τοῦ ε φιλοῦται καὶ ζ, καὶ η, θ, ι,
πλὴν τροπῆν τοῦ α εἰς η καὶ τὸ ἄρθρον ἢ αἰε
δασύνεται.

Πρὸ τοῦ κ δασύνεται, πλὴν ἠκα ἀντὶ τοῦ
ἠούχως.

Πρὸ τοῦ λ φιλοῦται, πλὴν τοῦ ἠλιος, ἠλι-
κία, ἠλος.

Πρὸ τοῦ μ δασύνεται, πλὴν τοῦ ἡμαρ ἡμος,
ἡμαθῶς, ἡμείρω.

Πρὸ τοῦ ν φιλοῦται, πλὴν τοῦ ἠρία, ἠρία.

Πρὸ τοῦ ξ δασύνεται, πλὴν εἰμὴ κατὰ τρο-
πῆν τοῦ α.

Πρὸ ο φιλοῦται ὡσαύτως καὶ τοῦ ω μεγάλου.

Πρὸ τοῦ π φιλοῦται, πλὴν ἠπαρ, ἠπειρος.

Πρὸ τοῦ ρ δασύνεται, πλὴν τοῦ ἠρεῖον ὁ τά-
φος.

Πρὸ τοῦ σ δασύνεται, πλὴν τοῦ ἠσθιον, ἠ-
σθα, ἠσί ἀντὶ φησί.

Πρὸ τοῦ τ φιλοῦται, πλὴν τοῦ ἠταῖσθα
καὶ ἠτα τὸ στοιχεῖον.

Πρὸ τοῦ υ φιλοῦται.

Πρὸ τοῦ φ δασύνεται, πλὴν τοῦ ἠφλοισμός
ὁ ἀφρός.

Πρὸ τοῦ χ φιλοῦται, πλὴν τοῦ ἠχι ἀντὶ τοῦ
ὄπου.

Πρὸ τοῦ ψ δασύνεται.

Ἀρχὴ τοῦ ἰῶτα.

Γράφω σοι ἰῶτα, φίλε μου, πάλιν καὶ τοῦ ἰῶτα,

Εὐθὺς ἰῶτα πέφυκας, λεπτή σου ἠλικία,

Ὀρθριον, ἄκλιτον, λιγνὸν βεργίον ἰσασμένον

Ὁ ἰλασμός καλὸς ἐστὶ καὶ μέγας Ἰλαρίων

Ἰλάσθητι καὶ ἰλεως γενοῦ μοι παντεπόπτα

Ἰλέω δὲ σου ὄμματι δέροξαις με ἐν τῇ κρίσει,

Ἰστάμενον καὶ τρέμοντα τὸ βῆμα τὸ φρικτόν
σου,

Ἰστανται δὲ ἀπόστολοι μάρτυρες σὺν προφήταις

Ἰερομάρτυρες ἐκεῖ καὶ θεοὶ ἰεράρχαι.

Ἰκάνωται ὁ ἱκανός, ἀρπακτικὸς ἠρπάγη.

Ἰππος μὲν ἀναφέρεται ὁ τοῦ Θεσβίτου πάλιν.

Ἰμάς ὁ λῶρος λέγεται, καὶ κλίνεται ἰμάντος,

Καὶ σὺν αὐτοῖς δασύνεται ταῖς ἀπαριθμουμέ-
νοῖς,

Ἰερεμίαν, ἱερὸν καὶ θεῖον ἱερέαν,

Τὴν πάλιν Ἰερουσαλήμ, Ἰεριχὸν τὸ κάστρον,

Ἰερακα ἐώρακεν Ἰερεμίας πάλιν,

Ἰστάμενον ἐν ἱερῷ, ἰκέτους τὸν Κτίστην

Ἰνα ὀρθῆ ἐξ οὐρανοῦ καὶ σωτηρία τούτου.

Ἰσταται φίλε, δάσυνον, ἰστέον ψιλῶνέ μοι,
Τὸν ἴνα δὲ τὸν σύνδεσμον, μὴ ἴνα τὴν ἀνδρείαν.

Τὴν ἱστορίαν δάσυνον, ἱστωρ τὴν ἐπιστήμην.

Τὰ δὲ φιλοῦμένα αὐτῶν πεφύκασι τοιαῦτα,

Ἰμεῖρω τὸ ἐπιθυμῶ καὶ ἱμερτὸν τὸ πνεῦμα,

Ἰβηρ δὲ ὁ ὀμόπιστος, ἱβις αὐτὸ τὸ τόξον,

Ἰλλος ὁ ὀφθαλμὸς ἐστίν, ἰζὸς ὁ τῶν φρουβίων,

Καὶ πάπας Ἰνοκέντιος. τὴν ἰαχὴν ἐξόχως,

Τὸν δόλιόν τε Ἰαννὴν, καὶ Ἰαμβρὴν σὺν τοῦτον,

Ἰεβουσαίους τοὺς δεινοὺς, βλέπε, μὴ τοὺς δα-
σύνεις,

Ὅμοίως καὶ τὸν ἰατρὸν καὶ τὸν Ἰγνάτιον τε,

Ἰερονίαν, Ἰεσσαὶ καὶ Ἰησοῦν σὺν τούτοις.

Καὶ ἰθύντηρ ὁ κύβερνος, καὶ Ἰλιος ἢ Τροία,

Ἰκαρος μέντοι ποταμὸς ἐστίν ἐν Ἰκαρία,

Ἰυγῆ, καὶ Ἰγνος, καὶ Ἰχώρ, καὶ ὁ ἰὸς τοῦ ζώου,

Ἰρως ὑπάρχει ὁ πτωχός, καὶ Ἰσον τὸ ἰσάζον

Ἰθάλειμον τὸ διῦγρον ἢ κεκαυμένον μέλος,

Ἰθεῖν ἀντὶ τοῦ θεωρῶ, ἴδιον τὸ οἰκτεῖον,

Ἰθύνει δὲ τὸ διοικεῖ, ἰκρίον τὸ σταυρίον,

Ἰανος ὁ φοῦρνος λέγεται, καὶ ἰς μὲν τοῖς
σθένας.

Ἰα τὰ βέλη γράφονται τῷ πολεμιστηρίων.

Ἰδρῶς μέντοι ὁ ἰδρωτίας καὶ ἄπειρος ὁ ἰδρις,

Ταῦτα δασεῖαν ἔχουσι διὰ τὴν τούτων κρᾶσιν.

Ἦδη λοιπὸν σοι ἔγραψα δῆλωμα τῆς ἰώτας.

Καὶ δὴ λοιπὸν τὴν δίφθογγον δεῖ γράψαι σοι
ἐνταῦθα.

Δεῖ σε καλῶς ἀσπάζεσθαι ρησίδια τοιαῦτα

Ὠφέλειαν ἐμψύτευσον, ἀπώλειαν ἐκρίζου,

Εἰρηνικῶς, εἰρήνευσον, οὐχὶ καθ' ἠρωϊάν.

Καὶ ἀληθῶς με σώσεις Χριστὲ σωτήρ τοῦ κό-
σμου,

Χρεῖα ἐπιτέ σαθῆναί με καὶ τὴν ὑγίαν ἔχειν,

Τὴν μείαν λογιζόμενος τοῦ Κτίστου τῶν ἀ-
πάντων.

Τὴν εἰμαρμένην δάσυνον, κ' ἀπὸ τὸ ἔλκω θ' εἴλη,

Καὶ ἔλω, εἴλον, εἴλαδὸν, ζῶην γὰρ εἴλατέ μου.

Εἴλισσω τὸ συσρέφω τε, εἴλικρινὸν τὸ θεῖον,

Εἴρηκει δὲ ὁ Ἰησοῦς ἐν ἱερῷ ἀγίῳ.

Ψ ι λ ά.

Τὸ δ' εἶπω, εἶθε, εἶρηκας, φίλου μοι ταῦτα, φίλε,
 Εἰδώς, γινώσκων ἀκριβῶς, ἐπισημένως εἶδε'
 Ὡσαύτως εἰ τὸν σύνδεσμον, εἶθε το κατ' ἔθος,
 Εἰκὼν ὁ χαρακτήρ ἐστιν, εἶδελος, ἀγαθόνους.
 Εἰδῶλον εἶδος τὴν μορφήν, εἶμαι τὸ κάθημαί τε,
 Κεἶ εἴσω ἔσω λέγεται, εἶσα το ἀφῆκα.
 Καὶ εἶδε/θές τὸ ἀπρεπές, καίπερ εἰκῆ τὸ μάτην,
 Καὶ εἰκαύμυθός ἐστιν ὁ Μαρ μωρολόγος.
 Εἶλαρ μὲν τὸ βοήθημα, καὶ εἶδαρ δὲ τὸ βρώμα,
 Ταῦτα φιλοῦνται, φίλε μου, καὶ σὺν ἑτέροις
 πλείστοις.

Ἄρχῃ τοῦ ἰῶτα.

Τὸ ἰῶτα ἐπιφωρομένου φωνήεντος φιλοῦται,
 πλὴν τοῦ ἦμι καὶ τὰ παρ' αὐτοῦ δασυνόμενα,
 ἰερά, ἰερεὺς, Ἰερεμίας.

Πρὸ τοῦ β φιλοῦται καὶ γ.

Πρὸ τοῦ δ φιλοῦται, εἰμὴ ὑποτάσσοι τὸ ρ
 μετὰ φωνικῆς μακρᾶς· σσημιεῖται τὸ ἴδρος,
 ἰδρῶς, ἰδρῶ, δασυνόμενα.

Πρὸ τοῦ ε δασύνεται, πλὴν τοῦ Ἰεχονίας,
 Ἰεσσαί, Ἰεβουσσαῖος.

Πρὸ τοῦ ζ δασύνεται.

Πρὸ τοῦ η φιλοῦται, πλὴν τοῦ ἦη τὸ πο-
 ρεύομαι.

Πρὸ τοῦ θ φιλοῦται.

Πρὸ τοῦ κ φιλοῦται, πλὴν τοῦ ἰκανός, ἰκε-
 τεῖω, ἰκάνω, ἰκέτης.

Πρὸ τοῦ λ φιλοῦται, πλὴν τοῦ ἰλαρός,
 ἰλεως.

Πρὸ τοῦ μ δασύνεται συνεσταλμένον, ἐπι-
 φωρομένου καὶ συμφώνον, φιλοῦται, οἶον Ἰμ-
 βρος.

Πρὸ τοῦ ν φιλοῦται, πλὴν τοῦ ἴνα συνδέ-
 σμου.

Πρὸ τοῦ ξ φιλοῦται, οἱ Ἀττικοὶ δασύνουσι.

Πρὸ τοῦ ο φιλοῦται, πλὴν τοῦ ὄπλον.

Πρὸ τοῦ π φιλοῦται, πλὴν ἴππος, καὶ ἰπ-
 παστής.

Πρὸ τοῦ ρ φιλοῦται, πλὴν τοῦ ἰερός, ἰωι-
 κῶς ἰρός.

Πρὸς τοῦ σ δασύνεται, πλὴν τοῦ Ἰσαάκ
 καὶ ἴσον.

Πρὸ τοῦ τ φιλοῦται, πλὴν τοῦ διατ, διε.

Πρὸ τοῦ υ, φ, χ, ψ καὶ ω μεγάλου φιλοῦται.

Ἄρχῃ τοῦ ο μικροῦ.

Πρόσεχε καὶ τὸ ο μικρὸν ποῦ τὴν δασείαν ἔχει.
 Ὁ ὀρισμὸς ὀρίζεται, ὄρος τῆς γαίας πάσης,
 Ὁρῶ τὸ βλέπω, ὄρισον, ὄσον αὐτὸς ὀράθην'
 Ὁσακίς γὰρ θελήσειας ὄπως ὄρας τὴν ὄραν,
 Ὁράθη ἢ Πανάμωμος ἀγνή καὶ μετὰ τόκον.
 Διὸ καὶ ὀραῖζεται ὄρμω ὀλιωτάτω,
 Τὸν ὄρμαθόν τε Κύριον ἀπάντων, τὸν Νουμφίον,
 Ὁρμον ἀγνὸν φυλάττοντα, ὄρμησασα ὄμου τε.
 Ἄπλωσ τὰ ἄρθρα δάσυνον, πτώσεως τῶν πρῶ-
 τῶν.

Ὁ κύριος, οἱ κύριοι, ὁ λόγος καὶ οἱ λόγοι,
 Ὁ μαθητής, οἱ μαθηταὶ καὶ τὰ ὅμοια ἐν ὑτοίς.
 Ὅσα δὲ γε τρεπόμενα ταῦτα φιλοῦνται πάλιν.

Ψ ι λ ά.

Τὰ δὲ αὐτῶν φιλοῦμενα, πεφύκασι τοιαῦτα.
 Ὁδόντας καὶ ὀδύγος δὲ καὶ ἡ ὀλκὰς τὸ πλοῖον,
 Καὶ Ὀλυμπός ὁ οὐρανός, καὶ οὐλυμπός τὸ ὄρος,
 Εἰς ἃν καὶ τὸ Ὀλύμπια ὁ Ἡρακλῆς συστήσας.
 Οἰκτῆρησεν ὁ Κύριος τὸν οἶκον τοῦ δικαίου,
 Οἰδημα δὲ τὸ φύσημα καὶ οἰήσις ἡ δόξα.
 Ὁλυθός ἀγριόσκον, ὀμύω τὸ ὀμοῦμαι,
 Ὁνώ ἐστι τὸ ὄφελω, καὶ ὄνος δὲ τὸ ζῶον.
 Καὶ ὄξος μὲν τὸ ὄξιον, καὶ ὄπα ἡ φωνή τε,
 Καὶ ὄρος μὲν τοῖ ὄ βουνός, καὶ ὄρχαμος ὁ
 κλάδος.

Ὁχεῖα μίξις ἀπρεπής, καὶ ὀχετός ὁ ὄμβρος.
 Ὁψέ, ὄψιας, ὄφελος, ὄπερ δηλοῖ τὸ χρέος.
 Ὁρεξον χεῖρα, ὄ δηλοῖ, τὸ ἄπλωσον καὶ λάβε,
 Ὁργῶ ἐστι τὸ προθυμῶ, ὄρέγομαι τὰ ἄνω,
 Ὁρρα ἐκεῖ συντάξει με ὁ Παντεπόπτης τότε.

Τὸ ο πρὸ τοῦ α, β, γ φιλοῦται.

Πρὸ τοῦ δ δασύνεται, πλὴν τοῦ ὠδίνη ἢ
 ἔγκυος καὶ ὀδύνη ἢ λύπη.

Πρὸ τοῦ ε φιλοῦται.

Πρὸ τοῦ ζ φιλοῦται (α) καὶ πρὸ τοῦ θῆ, τὸ
 δὲ ὄθεν δασύνεται.

Πρὸ τοῦ ι φιλοῦται.

Πρὸ τοῦ κ φιλοῦται, πλὴν τοῦ ὄκως ὁ κό-
 σος κατὰ ἰωνικήν.

Πρὸ τοῦ λ φιλοῦται, πλὴν τοῦ ὄλος, ὄλ-
 μος, ὄλκῃ, ὄλκας.

Πρὸ τοῦ μ φιλοῦται, πλὴν τοῦ ὄμω, ὄμου,
 ὄμιλος, ὄμαλῃ, ὄμοιος.

Πρὸ τοῦ ν φιλοῦται.

Πρὸ τοῦ ξ φιλοῦται.

Πρὸ τοῦ π φιλοῦται, πλὴν τοῦ ὄπλον, ὄπλῃ,
 ὄπως.

Πρὸ τοῦ ρ φιλοῦται, πλὴν τοῦ ὄρος ὁ ὀρι-
 σμός, ὄρῶ, ἐφ' ὧν καὶ τὸ κ ἢ τὸ μ μετὰ τοῦ
 ρ ἐπάγειτο, οἶον ὄρμος, ὄρμῶ, ὄρκίω, ὄρ-
 μαθός.

Πρὸ τοῦ σ φιλοῦται ὑπὲρ μίαν συλλαβὴν,
 ὄς δ' ἄρθρον καὶ ἀντωνυμία δασύνονται.

Πρὸ τοῦ τ φιλοῦται, πλὴν τοῦ ὄτι καὶ τοῦ
 ὄτε.

Πρὸ τοῦ υ φιλοῦται, πλὴν τῶν ἀντωνυμιῶν.
 Ἰστέον καὶ οἱ ἐπιτιθέμενοι τοῖς δασυνόμενοις
 φωνήεσι φιλοῦται, ὄρος, ὄρος, ὄλος, ὄλος.

(β)

Πρὸ τοῦ ω διφθόγγου φιλοῦται.

Ἄρχῃ τοῦ υ φιλοῦ.

Πρόσεχε, φίλε, νουνεχῶς καὶ τὰ λοιπὰ σοὶ
 γράφω.

Τὸ υ τοιχεῖον, φίλτατε, δασύνεται παντάπας,
 πλὴν μέντοι τῶν αἰολικῶν καὶ ὀνομάτων ἄττα
 ἢ μέντοι γε αἰολικοὶ τοὺς τόνους μεταθέτου,
 τοῦτέστιν ὑμεῖς τὸ ἡμεῖς, τὸ ὕδωρ ὕδουρ γρά-
 φουν,

Ἰός ὁ ὑετός ἐστι, καὶ γράφεται ὕεος.

(α) Παραλείπεται ἐν τῷ χειρογράφῳ «τὸ ο
 πρὸ τοῦ η φιλοῦται».

(β) Παραλείπεται ἐν τῷ χειρογράφῳ «τὸ ο
 πρὸ τοῦ φ, χ καὶ ψ φιλοῦται».

Ἰπὸ ἡ πρόθεσις ἐστι, καὶ γράφουν ταύτην ὕπο.
 Τὰς δὲ ὀνομασίας τε, λέγω τὴν Ἰρκανίαν,
 Καὶ ὕνις ὁ γαιουχός τε καὶ ποταμὸς ὁ Ἰτρος.
 Καὶ ἄλλα ἄττα σὺν αὐτοῖς εὔροις ἐν τῷ τοι-
 χεῖω.

Ἄρχῃ τοῦ ω μεγάλου.

Τὸ δὲ γε ω τὸ διφθογγον οὔτως εὐρήσεις, φίλε,
 τὰ μέντοι ἄρθρα καὶ αὐτοῦ ἀεὶ δασύνονται γε.
 Τὸ ὦς ἀντὶ τοῦ οὔτως γε καὶ ὦς ἐπὶ ὀμοίον,
 Καὶ ὦ ἀντὶ τοῦ ὦτι, ἢ ὦρα τοῦ καιροῦ τε.
 Καὶ τὸ ὦραϊον τὸ καλόν, καὶ τὸ ὦραϊσμένον
 ὦδι ἀντὶ τοῦ οὔτω πως, δασύειν καὶ ἰῶτα.
 ὦι ἀντὶ τοῦ ὦτινι, καὶ ὦδε τὸ ἐνταῦθα,
 Μετὰ τὸ ὦν τὸ ὦντινων, ταῦτα δασύνεις, φίλε.
 Τὰ δὲ γε πλείστα τοῦτου γε ἀεὶ πάλιν ψι-
 λώσεις.

ὦα ὑπάρχει ἢ πηγὴ καὶ ἄκρον ἱματίου.

ὦκέα φέρε μοι ὦά, ἔλεγέ τις τῶν πάλαι.

ὦλεσα φεῦ μοι τὴν ζωνὴν ὠκτῆρησόν με Σῶ-
 τερ.

ὦπερ δ' εἰσὶν οἱ ὀφθαλμοὶ, ὠλέναι αἱ ἀγκάλαι,

ὦτα, ὠτία καὶ ὠσίν, ὠμος ὁ νῶτος εἶη.

ὦφθη, ἐφάνη ὁ καιρὸς καλὸς τῆς σωτηρίας,

ὦρθῶ, Χριστέ σοι, καθαρὸς, ὕταν εἰς κρίσιν
 ἔλθῃς.

ὦναξ ὁ ἀναξ λέγεται καὶ ὠνησις ἢ πράξις.

ὦ, ὦ, καὶ πῶς σοι ἐπωφῶ, Χριστέ μου, ὁ
 δυσείμων

Τοῦτο θαυμαστικόν ἐστι, καὶ βαρύνεται, φίλε.

Τὸ δὲ γε πάλιν κλητικόν, τοῦτο ἀεὶ περισπα.

Β'. ΠΕΡΙ ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΩΝ ΚΑΤ' ΑΛΦΑΒΗΤΩΝ.

Τοῦ μέρους τούτου θέλομεν δημοσιεύσει
 μόνον τὰ μέρη, ὅσα εὐρίσκονται λίαν ἡμαρ-
 τημένα ἐν τῇ ἐκδόσει τοῦ Κ. Μίλλερ, παρα-
 λείποντες πάνθ' ὅσα ὑπάρχουσιν ἐκεῖσε ἀκριβῆ
 ἢ ἐπουσιωδῶς διάφορα, χάριν συντομίας.

Ἐν τῷ ἡμετέρῳ χειρογράφῳ ἐλλείπουσιν
 ἐντελῶς οἱ πρῶτοι 20 στίχοι, οἱ τὴν πειναν
 καὶ ἀνέγειν τοῦ διδασκάλου ἐκτραγωδοῦν-

τες και τὸ ἀνελεύθερον τοῦ φίλου μαθητοῦ κακίζοντες. Ὡς φαίνεται, ὅτι ὁ πρόλογος οὗτος εἶναι ὑποβολιμαῖος καὶ παρειακτὸς ὑπὸ τοῦ ἐκ πείνης ἴσως κατατρυχωμένου ἀντιγράφου τοῦ χειρογράφου τοῦ Κ. Μίλλερ. Ἄρχεται δὲ ὁ πρόλογος οὗτος εἰς τὸ ἡμέτερον χειρόγραφον ἀμέσως ἀπὸ τοῦ στίχου Ἄπ' ἄρτι, φίλε, γράφω σοι λέξεις τῶν ἀντιστοιχείων.

Καὶ τελειώνει εἰς τὸ τοῖνον τὴν θέσιν ἄκουε λύσιν τῶν ἀντιστοιχείων.

Ἄρχῃ τοῦ Α.

Κατὰ πάντα ὅμοιον τῇ ἐκδόσει Μίλλερ.

Ἄρχῃ τοῦ Β.

Ὁμοίως.

Ἄρχῃ τοῦ Γ.

Γνώω, γινώσκω ὑ ψιλόν, καὶ γνοίω τὸ μανθάνω. Διὰ διφθόγγου γράφεται τοῦ ο κα' τοῦ ι ὦτα. Γόνος ὁ γνήσιος υἱός, γῶνος γωνία οἴκου. Γῶνος ὁ μάρτης ὁ μικρὸν, γῶ τὸ χωρῶ μεγά- λην.

Δ. Ε. Ζ. Η. Θ. Ι. Κ. Λ.

Ὁμοίως.

Μ.

Μετὰ τὸν στίχον «Μόλις τὸ μετὰ βίας τε κτλ. φέρεται στίχος ἄλλος οὕτω: Μήτηρ τὸ ητα πέφυκε γηδὺς, μήτρα ἡ ζῶνη ἰῶτα.

Ν.

Ὁμοίως.

Ξ.

Ξυρῶ, ξυρίζω ὑ ψιλόν, τὸ ξίφος δὲ ἰῶτα, τὸ ξύλον γράφω ὑ ψιλόν, ξηρὸν ἄγονον ἡ τα Ξυρὸν δὲ τὴν πρόθεσιν ὑ ψιλόν εὖρεως ἐν ἀττικαῖς δέ.

Ο. Π.

Ὁμοίως.

Ρ.

Τὸ ἡμέτερον χειρόγραφον κλείει τὰ περὶ τοῦ ρ διὰ τοῦ ἐξῆς στίχου: Ῥεῖω τὸ τρέχω ε ψιλόν, ραίω τὸ φθείρω μέγα,

Ἄει γὰρ τοῦτο γίνεται παρὰ τοῦ ρῶ τὸ φθείρω.

Τὰ λοιπὰ πάντα εἰσὶ περιόπου ὅμοια, πλὴν ἀσημάτων τινῶν διαφορῶν.

Ὁφείλομεν δὲ νὰ προσθέσωμεν, ὅτι εἰς τὸ ἡμέτερον χειρόγραφον ἐλλείπουσιν ἐνιαχοῦ σίχιοι ὅλοιοι καὶ περίοδοι ὀλόκληροι παραδειγμάτων ἀντιστοιχείων, εὑρισκομένων ἐν τῇ ἐκδόσει τοῦ Κ. Μίλλερ, ἧτις προσέτι φέρει εἰς τὸ τέλος τῶν ἀντιστοιχείων, μετὰ τὸ ψ στοιχείον, καὶ ἐπίλογον ἐξ 9 ὅλων σίχων, ὅστις ὀλόκληρος ἐλλείπει ἐν τῷ ἡμετέρῳ χειρογράφῳ. (ἔκολουθεῖ.)

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΕΙΣ ΤΟΝ ΓΟΡΓΙΑΝ

ΤΗΣ ΕΚΔΟΣΕΩΣ ΜΙΣΤΡΙΩΤΟΥ.

(Συνέχεια.)

Θὰ προτάξωμεν τὴν ἐξήγησιν τοῦ ἐν σελ. 170 τοῦ προηγηθέντος φυλλαδίου παρατεθέντος χωρίου τοῦ Δημοσθένους, ὡς ἐννοούμεν αὐτό: «Εἰς ἐκεῖνον δὲν συμφέροι ξένοι νὰ νικήσωσι τοὺς Ἕλληνας: διότι οἱ νικήσαντες ἡμᾶς ἀπὸ πολλοῦ γινώσκουσι ὅτι εἶναι βεβαίως ἰσχυρότεροι ἐκεῖνου.» Τὸ δὲ Πλατωνικὸν χωρίον, ὡς διορθοῦμεν αὐτὸ, πρέπει νὰ ἐξηγηθῇ: «Λοιπὸν τὰ τῶν βελτιόνων διότι ἀπὸ πολλοῦ λέγεις ὅτι οἱ κρείττους εἶναι βελτίους.»

Ἐν σελίδι 84 (448 Α. πολλά διελήλυθεν) ὁ ἐκδότης σημειοῦται ὅτι τὸ διέρχεσθαι δὲν δύναται νὰ ἔχη ἀντικείμενον, ἀλλ' ἡ αἰτιατικὴ προήλθεν ἐκ βραχυλογίας ἀντὶ τοῦ «διερχόμενος εἴρηκεν». Ἡ ἐξήγησις αὕτη εἶναι ἡκιστα ἐπιστημονικὴ. Οὐδὲν εἶναι ἐναντιώτερον πρὸς τὸν «διερχόμενος» ἢ τὸ «εἴρηκεν». Τὸ μὲν παρίστησι τὸν λαλοῦντα πορευόμενον διὰ τῶν λόγων ὡς διὰ χώρας, τὸ δὲ φωνὴν ἀφιέντα ἀπὸ τοῦ στόματος. Ὅθεν ἀδύνατον εἶναι νὰ συνυπάρξωσιν ὁμοῦ ἐν τῷ νῶ, πολλῶ μάλ-

λον νὰ ἐξενεχθῶσιν ὡς μία φράσις συνεπτυγμένως. Ἐπειτα εἴρηκε διερχόμενος διὰ τίνος; — Διὰ τῶν λόγων βεβαίως. Ἄλλὰ τοῦτ' αὐτό ἐστὶ τὸ διέρχεσθαι πολλά, ἀπαρράλλκτως ὡς αὐτὸς ὁ Πλάτων εἶπεν ἐν Μενεξένῳ «διήλθον ἅπασαν τὴν χώραν». Τὸ διέρχομαι πολλά εἶναι μεταφορὰ κατὰ τὸ ἀνάλογον ἀπὸ τοῦ διέρχομαι τὴν χώραν.

Εἰ δ' ἐν τούτοις τὸ ῥῆμα συνετάχθη αἰτιατικῇ ὡς ἐνεργητικὸν μεταβατικόν, ἢ τὸ δοκοῦν ἀντικείμενον εἶναι φθορὰ συστοίχου αἰτιατικῆς, ἄλλο ζήτημα. Οὕτω βραχυλογικῶς ὅμως ἠδυνάμην καὶ ἐγὼ νὰ ἐξηγήσω τὸ «διήλθε τὴν χώραν», διὰ τοῦ «διερχόμενος ἐφαγε τὴν χώραν» (dévorer la route, l'espace), συμπύξας μετὰ τοῦ διερχόμενος τὴν ἔννοιαν τοῦ «καθίεναι κατὰ τοῦ στόματος», ὡς ὁ ἐκδότης τὴν τοῦ «ἀφιέναι». Ἄλλως τε καὶ ἡ δυσκολία ὑφίσταται πάντοτε, τὸ δὲ ζήτημα ἀναβάλλεται ἀλλὰ δὲν λύεται.

Ἐν σελ. 94 (450 D. πᾶν περαίνουσι) ὁ ἐκδότης σημειοῦται ὅτι κάλλιον εἶναι νὰ γραφῇ «τὸ πᾶν» διότι καὶ ἡμεῖς λέγομεν «τὸ ὅλον». Καλὸν εἶναι νὰ σημειωθῇ καὶ ποῦ λέγομεν οὕτω, διότι λέγομεν «μοῦ τὸ δίνεις ὅλο, πῖσα γιὰ ὅλο» καὶ οὐδέποτε «τὸ ὅλον».

Ἐν σελ. 100 (452 G. εἰάν σοι πλοῦτου φανῇ τε μείζον ἀγαθὸν ὃν ἢ παρὰ Γοργία ἢ παρ' ἄλλῳ) διορθωτέον τὸ σχόλιον ὅπερ παρατηρεῖ ὅτι «ὁ ἢ δὲν εἶναι συγκριτικὸς, διότι τὸ συγκριτικὸν ἐτέθη ἄνευ ὕρου συγκρίσεως.» Ὁ ὅρος τῆς συγκρίσεως εἶναι ἐν τῷ λόγῳ καὶ εἶναι τὸ «πλοῦτου»

Ἐν σελ. 114, κεφ. VIII, ἀναγινώσκουμεν: «Εἰ ἐτύγχανόν σε ἐρωτῶν τίς ἐστὶ τῶν ζωγράφων Ζεῦξις, εἴ μοι εἶπες ὅτι ὁ τὰ ζῶα γράφων, ἄρ' οὐκ ἂν δικαίως σε ἠρόμην ὁ τὰ ποῖα τῶν ζῶων γράφων καὶ ποῖ' οὐ»; Ἐν δὲ τῷ σχολίῳ ἀναγινώσκουμεν ὅτι τὸ χωρίον τοῦτο, οὕτινος ἢ ἐν τοῖς χειρογράφοις γραφῇ εἶναι

«ποῦ» ἀντὶ «ποι' οὐ», δικαίως πολλὰ πράγματα παρέσχε τοῖς φιλολόγοις, οἵτινες ἀποροῦσι διὰ τί ὁ Σωκράτης ζητεῖ νὰ μάθῃ ποῦ ζωγραφίζει ὁ Ζεῦξις. Ὅθεν ὁ Heindorf διόρθωσε «πόσου» διὰ πόσα, ὁ Κοραῆς «τοῦ» τίνος υἱός εἶναι ὁ Ζεῦξις, ὁ Van Heusde «ποι' οὐ», ἢτοι τὴν διάρθρωσιν ἢν ἐδέξατο καὶ ὁ Κ. Μιστριώτης. Οἱ δὲ διατηροῦντες τὸ ποῦ ἐρμηνεύουσιν «εἰς ποῖαν μέρος τῆς γῆς» ἢ κατὰ τὸν Ast «εἰς ποῖαν θέσιν εἰκονίζει τὰ ζῶα».

Τῇ ἀληθείᾳ ἤθελον αἰσχυρῆ νὰ ἐξενέγκω ἰδίαν γνώμην μετὰ τοὺς περιωνύμους τούτους φιλολόγους, ἀν μὴ εἰλικρινῶς ἐπίστευον ὅτι ὀρθῶς θὰ ἐρμηνεύσω τὸ χωρίον τοῦτο καὶ τὸν ἀναγνώστην θὰ πείσω.

Ὅταν ἐρωτῶ τινα περὶ Ζεῦξιδος, καὶ οὗτος θέλει νὰ μοι ἐμποιήσῃ ἀκριβῆ περὶ αὐτοῦ ἰδέαν, πρέπει βέβαια νὰ μοι εἶπῃ τίνος εἶδους εἰκόνας γράφει ὁ Ζεῦξις καὶ ποῦ εἶναι αἱ εἰκόνες αὗται, ὅπως ἴδω αὐτάς καὶ γνωρίσω, ἢ ἂν τὰς ἔχω ἰδεῖ, τὰς ἐνθυμηθῶ. Θά μοι εἶπῃ λ. χ. ὅτι ἔγραψε τὴν δεινὰ εἰκόνα, ἧτις εἶναι τοιαύτη καὶ τοιαύτη (περιγραφή) καὶ εὑρίσκειται εἰς τὸ δεινὰ μέρος. Ἄν δὲ μοι εἶπῃ ἀπλῶς ὅτι ὁ Ζεῦξις εἶναι ὁ γράφων τὰς εἰκόνας, (οὐχὶ ἀπλῶς εἰκόνας), δὲν ἔχω δικαίωμα νὰ ἐρωτήσω ὁ τὰς ποῖας εἰκόνας γράφων καὶ ποῦ; (οὕτως).

Οἱ ὑπομνηματισταὶ ὑπέλαβον ὅτι τὸ ποῦ ἀνάγκη εἶναι νὰ προσδιορίζῃ τὸ γράφων, καὶ ὅτι δὲν εἶναι δυνατόν νὰ ἦναι ἴσον πρὸς τὸ τὰ ποῦ. Κατωτέρω ὅμως ὁ Σωκράτης λέγει «ὑπάπτευσον ταύτην σε λέγειν τὴν πειθῶ καὶ περὶ τούτων» ἔνθα τὸ περὶ τούτων βεβαίως δὲν προσδιορίζει τὸ λέγειν, ἀλλ' εἶναι ἴσον πρὸς τὸ τὴν περὶ τούτων. Κατὰ ταῦτα δὲ δυνάμεθα νὰ εἰπώμεν: «Τίνα πειθῶ λέγεις καὶ περὶ τίνων;» ὅπερ οὐδὲν διαφέρει τοῦ «ὁ τὰ ποῖα γράφων καὶ ποῦ».

Ὁ Πλάτων ἠδύνατο νὰ γράψῃ «ὁ τὰ ποῖα τῶν ζῶων γράφω καὶ ὁ τὰ ποῦ;» Ἄλλὰ τότε θὰ ἠδύνατό τις νὰ νομίσῃ ὅτι ἄλλα ζῶα ἀφορᾷ τὸ πρῶτον μέρος τῆς ἐρωτήσεως καὶ ἄλλα τὸ δεύτερον. Σαφέστερος θὰ ἦτο ἂν ἔγραφεν «ἄρ' οὐκ ἂν δικαίως σε ἠρόμην τὰ ποῖα, καὶ μετὰ τοῦτο ἐπανηρόμην τὰ ποῦ;» Οἱ ὑπομνηματισταὶ παραλαβόντες ἐκ τοῦ πρώτου μέρους εἰς τὸ δεύτερον μόνον τὸ ἄρθρον ὁ εὖρον ὅτι τὸ ποῦ προσδιορίζει τὸ γράφω. Ἄν ἐσυλλογίζοντο νὰ παραλάβωσι καὶ τὸ τὰ δὲν θὰ ἔφθερον τὸ χωρίον τοῦτο. Σημειωτέον ὅτι ὁ σύνδεσμος καὶ, ὅστις ἐγράφη διὰ νὰ δείξῃ, ὅτι τὴν αὐτὴν τάξιν ἐπέχουσιν ἐν τῷ λόγῳ αἱ λέξεις ποῖα καὶ ποῦ, δὲν θὰ ἐγράφετο ἂν τὸ ποῦ προσδιώριζε τὸ γράφω· διότι ὁ Πλάτων θὰ ἔγραφεν «ὁ τὰ ποῖα τῶν ζῶων ποῦ γράφω» κατὰ τὴν συνήθειάν του.

Λοιπὸν ἡ γραφὴ «ποῦ» οὐδὲν ἔχει ἄτοπον κατ' ἐαυτήν. Ἄν δέ τις ζητήσῃ καὶ εὖρη παρακάτω τὸ διπλοῦν ἐρώτημα, εἰς ὃ τὸ παρατεθὲν χωρίον ἀντιστοιχεῖ, θὰ πεισθῇ ὅτι εἶναι καὶ ἀναγκαῖα. Ὀλίγον κατωτέρω ὁ Σωκράτης λέγει πρὸς τὸν Γοργίαν: «Εἰπέ μοι ὅτι ῥητορικὴ εἶναι ἡ τέχνη ἡ δημιουργοῦσα πειθῶ. Ἄλλὰ καὶ ἄλλαι τέχναι εἶναι δημιουργοὶ πειθῶς, ὡς καὶ ἄλλοι ζωγράφοι ἐκτὸς τοῦ Ζεῦξιδος γράφοντες εἰκόνας. Δὲν εἶναι λοιπὸν δικαίον νὰ σ' ἐρωτήσω, ὡς καὶ περὶ τοῦ ζωγράφου σε ἠρώτησα, «ποῖας πειθῶς καὶ τῆς περὶ τί πειθῶς;» ἡ ῥητορικὴ εἶναι δημιουργός; Ἡ ἐκφρασις «ποῖας καὶ τῆς περὶ τί» ἀντιστοιχεῖ ἀκριβῶς πρὸς τὸ «τὰ ποῖα καὶ ποῦ». Καὶ παρατήρησον ὅτι ὁ Γοργίας, ἀποκρινόμενος εἰς μόνον τὴν ἐρώτησιν «περὶ τί» ἧτις ἀντιστοιχεῖ πρὸς τὸ «ποῦ» λέγει «ταύτης, τῆς ἐν τοῖς δικαστηρίοις» κτλ. Ἄδυναται δὲ ν' ἀποκριθῇ εἰς τὸ ἐρώτημα «ποῖας» ἄνευ τῆς βοήθειας τοῦ Σωκράτους, ὅστις ἄρ-

χεται νέου λόγου ἐξ οὗ προκύπτει κατωτέρω ὅτι «ῥητορικὴ πειθῶς δημιουργός ἐστι πειστευτικῆς, ἀλλ' οὐ διδασκαλικῆς (τοῦτο εἶναι τὸ ποῖας) περὶ τὸ δίκαιον καὶ τὸ ἄδικον (τοῦτο εἶναι τὸ περὶ τί, ὅπερ μετέπνευται ἀπὸ τῆς τοπικῆς σημασίας).

Ἐν Σελ. 127 Κερ. XVI. 461 B. ἀναγινώσκωμεν.

Πῶλ. Τί δαί, ὦ Σώκρατες, οὕτω καὶ σὺ περὶ τῆς ῥητορικῆς δοξάζεις, ὡς περὶ νῦν λέγεις; ἢ οἶσι, ὅτι Γοργίας ἠσχύνθη σοὶ μὴ προσομολογήσῃ τὸν ῥητορικὸν ἄνδρα μὴ οὐχὶ καὶ τὰ δίκαια εἰδέναι καὶ τὰ καλὰ καὶ τὰ ἀγαθὰ, καὶ ἂν μὴ ἔλθῃ ταῦτα εἰδὼς παρ' αὐτόν, αὐτὸς διδάξειν, ἔπειτα ἐκ ταύτης ἴσως τῆς ὁμολογίας ἐναντίον τι συνέβη ἐν τοῖς λόγοις; τοῦθ' ἔδῃ ἀγαπᾶς, αὐτὸς ἀγαγὼν ἐπὶ τοιαῦτα ἐρωτήματα—ἐπεὶ τίνα οἶσι ἀπαρνήσασθαι μὴ οὐχὶ καὶ αὐτὸν ἐπίστασθαι τὰ δίκαια καὶ ἄλλους διδάξειν; ἀλλ' εἰς τὰ τοιαῦτα ἄγειν πολλὴ ἀγροικία ἐστὶ τοὺς λόγους.»

Τὸ χωρίον τοῦτο ἀντεγράψαμεν ἐκ τοῦ χειμένου τοῦ Κ. Μιστριώτου. Εἶναι δὲ κατ' αὐτόν ἐκ τῶν δυσχερεστάτων τοῦ διαλόγου, δι' ὃ καὶ ἠθέλησε νὰ διορθώσῃ αὐτὸ ὁ ἡμέτερος Κοραῆς. «Εἶναι ἀνακόλουθον, ἡ δ' ἔλλειψις τῆς ἐνότητος ἀπεικονίζει εὐφυστάτα τὴν σύγχυσιν τοῦ Πῶλου, ὅστις ἐκ τῆς ἀγανακτικῆς ἀπώλεσε τὸ λογικόν. Ὁ Πῶλος κεραυνωθεὶς ὑπὸ τῆς διαλεκτικῆς δεινότητος τοῦ Σωκράτους διαταράσσει τὰς λέξεις καὶ τὰς ἐννοίας.»

Ἄνω ποταμῶν ἱερῶν χωροῦσι παγαί!

(Εὐρ. Μῆδ. 410).

Εἶχεν ὁμολογηθῆ ὅτι ἡ ῥητορικὴ εἶναι τέχνη δημιουργός πειθῶς περὶ τῶν δικαίων καὶ τῶν ἀδίκων, ἀλλὰ πειθῶς παρεχομένης μόνον πίστιν ἄνευ τοῦ εἰδέναι. Ἐπειτα ὁ Γοργίας ἐξάρας τὴν παντοδυναμίαν αὐτῆς, δὲν εἰσήγαγε τὰ κακὰ ὅσα ποιοῦσιν οἱ ῥήτορες ἐν ταῖς πόλεσι. Προσέθηκε δὲ ὅτι δὲν πρέπει διὰ ταῦτα

νὰ μισθῆται ὁ διδάξας μὴδ' ἡ τέχνη, ἀλλ' ὁ κακὴν χρῆσιν αὐτῆς ποιησάμενος.

Τότε ὁ Σωκράτης ἐρωτᾷ τὸν Γοργίαν ἂν ἀρκεῖ ὁ ῥητορικὸς μὴ γινώσκων τὰ δίκαια καὶ τὰ ἄδικα νὰ δύνηται νὰ λέγῃ περὶ αὐτῶν πιθανῶς, ὥστε νὰ φαίνηται εἰς τοὺς μὴ γινώσκοντας ὅτι γινώσκει αὐτὰ μᾶλλον τοῦ γινώσκοντος, ἢ ἂν πρέπει νὰ γινώσκῃ τὰ δίκαια καὶ τὰ ἄδικα πρὶν προσέλθῃ εἰς τὸν Γοργίαν, ἂν δὲ μὴ γινώσκῃ αὐτὰ, νὰ τὰ διδαχθῇ παρ' αὐτοῦ. Ὁ δὲ Γοργίας ἀποκρίνεται· «Ἄλλ' ἐγὼ μὲν οἶμαι, ὦ Σώκρατες, ἂν τύχῃ μὴ εἰδὼς, καὶ ταῦτα παρ' ἐμοῦ μαθήσεται.» Αὕτη ἡ ὁμολογία γίνεσθαι νέου λόγου ἀρχή, ἐξ οὗ συμπεραίνεται ὅτι «οὐδέποτε ὁ ῥητορικὸς βουλήσεται ἀδικεῖν». Εἶναι δὲ τὸ συμπέρασμα τοῦτο ἐναντίον εἰς ὅτι εἶπε πρὶν ὁ Γοργίας, ὅτι δηλ. οἱ ῥήτορες πράττουσι καὶ πολλὰ κακὰ ἐν ταῖς πόλεσι.

Τότε ὁ Σωκράτης λέγει ὅτι καὶ πρὶν μὲν ἀκούσας ὅτι ἡ ῥητορικὴ ἦτο περὶ τοὺς λόγους τοῦ δικαίου καὶ τοῦ ἀδίκου, ἐνόμισεν ὅτι οὐδέποτε θὰ ἦτο ἄδικον πρᾶγμα ἡ ῥητορικὴ. Ἐπειδὴ ὅμως ὁ Γοργίας εἶπεν ὅτι δύναται ὁ ῥήτωρ καὶ ἄδικον νὰ ποιῆται χρῆσιν τῆς ῥητορικῆς, παρεκάλεσεν αὐτόν ἐπὶ νέον λόγον, ἐξ οὗ «ἄραξ δὴ καὶ αὐτὸς ὅτι αὐτὸ ὁμολογεῖται τὸν ῥητορικὸν ἄδύνατον εἶναι ἀδίκως χρῆσθαι τῇ ῥητορικῇ καὶ ἐθέλειν ἀδικεῖν». Τὸ πόρισμα τοῦτο ἐξαίρει ὁ Σωκράτης πολὺ, λέγων ὅτι ἐξήχθη ἐκ τοῦ ὀρισμοῦ καὶ τοῦ συλλογισμοῦ (αὐ), ὥστε οἱ ἀκροώμενοι νὰ νομίσωσιν ὅτι εἰλικρινῶς τὸ πιστεύει. Ἄμαρτάνει δὲ ὁ ἐκδότης παρατηρῶν ἐν σχολ. 11 σελ. 129 ὅτι ὁ Σωκράτης οὐδεμίαν ἐξέφρασε γνώμην περὶ ῥητορικῆς.

Ὁ Πῶλος ἔν ἐλύπησεν ἡ ἦττα τοῦ διδασκάλου βλέπει ὅτι τὸ ἐναντίον ὅπερ συνέβη ἐν ταῖς πόλεσι ἐκ τούτου προῆλθεν, ὅτι δηλ. ὁ Γοργίας ὁμολόγησεν ὅτι ὁ ῥητορικὸς γινώσκει

τὰ δίκαια καὶ τὰ ἄδικα. Ὑποθέτει δὲ ὅτι ὁ διδάσκαλός του ἐξ αἰσχύνης ὁμολόγησε τοῦτο, καὶ εἰλικρινῶς πιστεύει ὅτι καὶ ὁ Σωκράτης τὸ αὐτὸ ὑποθέτει καὶ αὐτὸς, ἀλλὰ ζητεῖ νὰ στενοχωρήσῃ τὸν Γοργίαν. Λέγει λοιπὸν ὁ Πῶλος. «Τί δαί, ὦ Σώκρατες; καὶ σὺ συμφώνως πρὸς τὰ ἐξαγόμενα τοῦ διαλόγου τούτου (οὕτω ὅπερ ἀκριβέστερον προσδιορίζεται διὰ τοῦ «ὡς περὶ νῦν λέγεις») δοξάζεις περὶ ῥητορικῆς, ἢ ὑποθέτεις ὅτι ὁ Γοργίας ἠσχύνθη νὰ μὴ προσομολογήσῃ (= προσομολόγησῃ) κτλ., ἔπειτα (δὲν εἶπε καὶ διότι προηγήθησαν ἄλλα τέσσαρα καί· ὁ δὲ Πλάτων ἐχάλασε τὴν σύνδεσιν διὰ νὰ διακρίνωνται εὐκολώτερον τὰ δύο μέρη «ἠσχύνθη Γοργίας—ἐναντίον συνέβη») ἐκ ταύτης ἴσως τῆς ὁμολογίας ἐναντίον τι συνέβη ἐν ταῖς πόλεσι;»

Ἡ ἐπομένη αἰτιολογικὴ πρότασις «Διότι τίς ὑποθέτεις ὅτι θὰ ἀρνηθῇ ὅτι καὶ αὐτὸς ἐπίσταται τὰ δίκαια καὶ ὅτι ἄλλους θὰ διδάξῃ» ἀναγκάζει ἡμᾶς νὰ ἀναγινώσκωμεν ὁμοῦ ὡς λόγον εἰδικὸν «οἶσι ὅτι ἠσχύνθη Γοργίας» κτλ. διότι τοῦτο εἶναι τὸ κρῆτιστον μέρος τῆς ἐρωτήσεως ἀφοῦ μετὰ τὸσαύτης δυνάμεως αἰτιολογεῖται.

Ἴδου λοιπὸν ἡ κατασκευὴ. Ἐκ τοῦ οἶσι ἐξαρτῶνται συνδεόμενα μετ' αὐτοῦ διὰ τοῦ ὅτι εἰδικοῦ τὰ δύο ὁμοταγῆ ῥήματα «ἠσχύνθη συνέβη». Ἐκ τοῦ ἠσχύνθη ἐξαρτᾶται τὸ «μὴ προσομολογήσῃ», ἐξ οὗ πάλιν ἐξαρτῶνται τὰ ἀπαρέμματα «μὴ οὐχὶ εἰδέναι καὶ (μὴ οὐχὶ) διδάξειν», ὡς ἐν τῇ αἰτιολογικῇ προτάσει τὸ «μὴ οὐχὶ ἐπίστασθαι καὶ (μὴ οὐχὶ) διδάξειν» ἐξαρτῶνται ἐκ τοῦ «ἀπαρνήσασθαι» ὅπερ εἶναι ἴσον πρὸς τὸ «μὴ προσομολογήσῃ». Ἡ δὲ ἐν τῷ μέσῳ τοῦ λόγου παράθεσις «τοῦθ' ἔδῃ ἀγαπᾶς, αὐτὸς ἀγαγὼν ἐπὶ τοιαῦτα ἐρωτήματα» πρέπει νὰ ἐρμηνευθῇ οὕτω, «καθὼς δὲ σοῦ ἀρέσκει, καὶ

σοῦ τὸ λέγω, διότι ὁ ἴδιος μᾶς ἔφερες εἰς τοιαῦτα ἐρωτήματα» ὥστε ἡ μετοχὴ νὰ αἰτιολογῆ μὲν ἀλλ' οὐχὶ ἀπ' εὐθείας τὸ ἀγαπᾶς. Ἀδύνατον δὲ νὰ ἀποδοθῆ εἰς τὸ οἶε ὡς ὁ ἐκδότης νομίζει: ὅτι θὰ ἦτο κάλλιον (σχ. 9).

Ὁ ἐκδότης ἐξέλαβε, φαίνεται, τὸ «ὅτι ἡσχύθη Γοργίας» ὡς αἰτιολογικὴν πρότασιν. Ὅτε δὲ ἐδέησε νὰ συνδέσῃ τὸ οἶε πρὸς τὰ ἀκόλουθα «ἐπειτα συνέθη» εἶδε, καὶ εἰκότως, ὅτι δὲν ὑπάρχει ἀκολουθία, ὥστε ἠναγκάσθη νὰ πιστώσῃ ὅτι ἡ ἀταξία αὕτη εἰκονίζει τὴν σύγχυσιν τοῦ Πλάτου. Ἐκ τούτου δὲ αἱ ἐσφαλμέναι παρατηρήσεις τῶν σχολίων 9, 10, 11, τῆς σελ. 129, καὶ αἱ τῶν σχ. 4, 5, 6, 7, 9, τῆς σελ. 130, ἄς κρίνομεν περιττὸν ν' ἀνασκευάσωμεν πάσας.

Παρατηροῦμεν μόνον ὅτι ὁ λόγος τοῦ Πλάτου, ὄντως σοφιστικὸς ὢν καὶ ἀκόλαστος τὸ μῆκος, εἶναι δύσκολος μόνον διὰ τὴν πυκνὴν καὶ ἀλλεπάλληλον ἐξάρτησιν τῶν ἐννοιῶν, ἧτις δὲν δηλοῦ βεβαίως σύγχυσιν καὶ δειλίαν, ἀλλὰ τούναντίον θάρρος καὶ ὀρμὴν. Ἀναπτύσσεται δὲ ἀκωλύτως καὶ μετὰ γοργότητος, ὡς ἀρμύζει εἰς τὴν παρούσαν περίστασιν, ἧτις εἶναι ἐπιπληξίς τοῦ Σωκράτους δ' ἔλλειψιν εὐλικρινείας ἐν τῇ συνδιαλέξει.

Ἄγνοοῦμεν τίς εἶναι ἡ γνώμη τῶν ἄλλων ἐκδοτῶν περὶ τοῦ χωρίου τούτου, διότι δὲν ἔχομεν ἀνά χειρὸς ἢ τὸ κείμενον τοῦ Κ. Μιστριώτου. Νομίζομεν δὲ ὅτι προήλθεν ἡ ἀπάτη ἐκ τούτου ὅτι μετὰ τὸ οἶε σ θ α ἰ ὕπερ ἔχει ὄλως ὑποκειμενικὴν σημασίαν, ἐτάχθη τὸ εἰδικὸν ὅτι ὕπερ σημαίνει τι πραγματικόν. ἐν ᾧ σπανιώτατον εἶναι καὶ αὐτὸ τὸ ὡς νὰ εὐρεθῆ μετὰ τὰ τοιαῦτα ῥήματα, καίτοι περιέχει ἐλάχιστον βαθμὸν βεβαιότητος. Τὸ πρῶτον δὲ τοῦτο εἶναι μοναδικὸν καὶ πρέπει νὰ ταχθῆ μετὰ τοῦ φ ἄ ν α ἰ ὅτι ἐν σελ. 107 (487), τοῦ ἐ λ π ἰ ζ ω ν ὅτι τοῦ Ἀρριανῶ καὶ τοῦ δ ο κ ε ἰ ν ὅτι τοῦ Πολυ-

βίου. Ἀλλὰ διὰ νὰ ἐκκλίνωμεν τὴν δυσχερεῖαν ταύτην δὲν πρέπει νὰ πέσωμεν εἰς μείζονα. Ἄλλως τε καὶ ἡ θέσις τοῦ οἶε σ θ α ἰ ἐν τῷ λόγῳ τούτῳ εἶναι μοναδική, καὶ δυνάμεθα νὰ ὑποθέσωμεν ὅτι ὁ Πλάτος ἐν τῇ ὀρμῇ τοῦ λόγου ἀπέδωκεν εἰς τὸν Σωκράτην τὴν ἑαυτοῦ βεβαιότητα κατ' ἀρχάς· εἰς δὲ τὸ δεύτερον μέρος κολάζει αὐτὴν διὰ τοῦ ἰ σ ω ς.

Σημ. Ἐκ τῆς β' στήλης τῆς σελ. 171 τοῦ προηγουμένου: φυλλάδιον τοῦ «Κέκροπος» ἐξέπεσον τινεὶ λέξεις καὶ ἐποίησαν δυσνόητον τὴν β' παράγραφον. Μετὰ τὴν λέξιν συμβουλεύσει ἧτις εἶναι ἐν τῷ ὀγδῶμ στίχῳ τῆς παραγράφου ἦτο γεγραμμένον «καὶ δεύτερον τὸ συμπέρασμα ταύτης: «ἄρχ' ὁ ῥήτορικός οὐ συμβουλεύσει» ὅπως κ. λ. Καὶ ἐν τῇ ἀστίλῃ τῆς σελ. 170 γραπτέον 1875 ἀντὶ 1765. Τὸ ὄραϊον τοῦτο βιβλίον ἀποτελεῖ μέρος τῆς βιβλιοθήκης ἣν ἐκδίδει ἡ Librairie Hachette, Collection d'Editions Savantes des principaux Classiques Latins et Grecs, περὶ ἧς θὰ γράψωμεν ἐν τῷ «Κέκροπος».

A. ΚΥΡΙΑΚΟΠΟΥΛΟΣ.

(ἀκολουθεῖ).

Η ΠΑΡΑ ΤΟΙΣ ΑΡΧΑΙΟΙΣ ΑΙΓΥΠΤΙΟΙΣ ΑΣΤΡΟΝΟΜΙΑ ΚΑΙ ΑΣΤΡΟΛΟΓΙΑ.

(Συνέχεια.— Ἰδε ἀριθ. 10.)

Τὸ κοινὸν ἐν τούτοις ἔτος ἦτο βραχυτέρον τοῦ πραγματικοῦ τούτου ἔτους· ἡ δὲ συμβολικὴ ἔκφρασις τοῦ πρώτου δὲν συνεφώνει πλέον πρὸς τὴν ἀληθῆ κατάστασιν τοῦ στρατοῦ. Τῆς διαφορᾶς ταύτης ἐπαυξάνουσης κατ' ἔτος, ἐπῆλθε νέα συμφωνία τῶν γραφομένων φάσεων πρὸς τὰς ἀληθεῖς μετὰ περίοδον 1605 Ἰουλιανῶν ἐτῶν. Αἱ συμπτώσεις ἐπομένως αὗται συνέθησαν κατὰ τὰ ἔτη 275—1780 καὶ 3285 π. Χ. Ὁ δὲ Κ. Βιδτ παρατήρησεν ὅτι ἡ τοῦ ἔτους 1780 εἰς τὰ ἀνάγλυφα τοῦ Ῥαμεσείου τῶν Θεβῶν διέφερον, ὡς ἦτο ἐπόμενον, τῆς τοῦ ἔτους 3285. Ἡ διάκρισις αὕτη ἐπὶ σκοπῷ γενομένη καὶ συνεπῶς τηρουμένη, παρέχει τῇ ἀρχαιοτέρᾳ χαρακτῆρα ἀρχικῆς ἐκφράσεως, καὶ ἐπιτρέπει ἡμῖν νὰ ἀναφε-

ρωμεν μέχρις αὐτῆς τὴν σύστασιν τοῦ ἐπὶ τέσσαρας χιλιάδας ἔτη λειτουργήσαντος ἐν Αἰγύπτῳ πολιτικοῦ Ἡμερολογίου.

Ἡ παρατήρησις αὕτη ἀνήκει εἰς τὴν Ἰσρατικὴν τάξιν, διότι αὕτη ἦτο ἀνατεθειμένη ἡ παρατήρησις τοῦ οὐρανοῦ, αἱ δὲ ἔρευναι τοῦ σοφοῦ συγχρόνου ἀστρονόμου ἀποδεικνύουσιν ὅτι οἱ ἀρχαῖοι ἐξεπλήρωσαν ἐπαξίως τὴν ἐντολὴν τῶν. Εἰς αὐτοὺς ἔτεροι σύγχρονοι ἡμῖν ἀπέδωκαν ἐπίσης τὰ ὀνόματα καὶ τὰ σχήματα τῶν ἀστερισμῶν, διακρινόμενων ἐκ τῶν πρὸς τὴν Αἰγύπτου σχέσεων αὐτῶν, καὶ σκοπὸν ἐχόντων τὸν ὄρισμὸν τῶν ὥρων τοῦ ἔτους διὰ τῆς ἐπιτολῆς κατὰ τὴν ἐσπέραν τῶν ἰδίων ἀστέρων. Ἀλλ' ἀγνοεῖται ἂν οἱ Αἰγύπτιοι ἀπέκτησαν τὰς προκαταρκτικὰς γνώσεις, ἃς προὔποσιν ἡ διαίρεσις αὕτη τοῦ οὐρανοῦ, ἐξ ἰδίων παρατηρήσεων, ἢ ἂν παρέλαβον αὐτὰς παρὰ τῶν ἄλλων ἀρχαίων τῆς Ἀσίας ἐθνῶν. Ἡ ἔλλειψις μνημείων ἠκριβωμένης ἀρχαιότητος ἐν τῇ μεγίστῃ ταύτῃ Ἡπίρῳ καθιστᾶ δυσχερεστάτην τὴν λύσιν τοῦ ζητήματος τούτου. Ἡ ἱστορία ὅμως τῆς παρατηρήσεως τοῦ οὐρανοῦ ὑπὸ τῶν ἀρχαίων Ἀσιανῶν διετήρησεν οὐχ ἦττον γεγονότα τινὰ ἀξία ἐμβριθεῶς μελέτης. Οἱ ἀστρονόμοι, ἐπὶ παραδείγματι, τῆς Ἀλεξανδρινῆς Σχολῆς ἐθεμελίωσαν τὰς θεωρίας αὐτῶν ἐπὶ τῶν ἰδίων αὐτῶν παρατηρήσεων, παραβληθεισῶν πρὸς τὰς τῶν προηγουμένων αὐτῶν ἐν Ἀσίᾳ συναδέλφων τῶν, δι' ἃ παρὰ τοῖς Ἑλλησιν ἀναφέρονται πλεῖστα τοιαῦται παρατηρήσεις, θεωρούμεναι ὡς ἡδη-ἱστορικαί, γεγονότα ἐγγεγραμμένα ἐν τοῖς χρονικοῖς τῶν ἐπιστημῶν, ἐξ ὧν παρελήφθησαν ὑπ' αὐτῶν, ἢ δὲ χρῆσις, ἧς ἐποίησαν αὐτῶν ὅτε Ἰππαρχος καὶ ὁ Πτολεμαῖος, παρέχει ταῖς ῥηθείαις παρατηρήσεων ἅπαν τὸ τοῖς τὰ μάλιστα ἐξηκριβωμένοις γεγονόσιν ἐμπρόσθεν κύρος. Βέβαιον ἐπίσης εἶναι ὅτι ἡ ἀρχαιοτέρα παρατήρησις τῶν ἀνα-

φερομένων ἐν τῇ Μεγάλῃ Συντάξει, τῇ ὑπὸ τοῦ Πτολεμαίου συγγραφείσῃ, εἶναι ἡ τῆς ἐκλείψεως τῆς Σελήνης τῇ 19-20 Μαρτίου τοῦ 721 ἔτους π. Χ. ἧτις ἐγένετο ἐν Βαβυλώνι, ὑπ' ἀστρονόμου οὔτινος τὸ ὄνομα δὲν διεσώθη μέχρις ἡμῶν, καὶ ὅτι καὶ ἄλλα φαινόμενα τῆς Σελήνης, ὧν τὰ δύο ἀρχαιότερα εἶναι μεταγενέστερα τῆς ῥηθείας ἐκλείψεως κατὰ 12 ἢ 18 μῆνας, ἀναφερόμενα ὑπὸ τοῦ Πτολεμαίου ἐν τῷ συγγράμματι αὐτοῦ, ἐν Βαβυλώνι ἐπίσης παρατηρήθησαν· ἀλλ' αἱ ἐξ Ἀσίας διὰ τῶν Ἑλλήνων μέχρις ἡμῶν διασωθεῖσαι αὗται γνώσεις μόλις ἀνέρονται μέχρι τοῦ Η' π. Χ. αἰῶνος. Τὰ χρονικὰ ὅμως τῆς ἀπωτάτης Ἀσίας εἰσὶν εἰσέτι ἄγνωστα ἡμῖν. Ἡ ἀκμὴ δὲ τῆς ἰσχύος τῶν μεγάλων κρατῶν, ἀτινα ἐκράτουν ἄλλοτε τῆς ἀχανοῦς ταύτης χώρας, εἶναι, καθ' ἡμᾶς, ἀχώριστος τῶν τεχνῶν καὶ ἐπιστημῶν τοῦ ἀνθρωπισμοῦ, διότι δὲν δύναται νὰ υπάρξῃ διαίρεσις χρόνου πρὸς χρῆσιν πολιτείας, ἀνεκτὴ κἄπως, ἄνευ ἀστρονομίας βασιζομένης ἐπὶ τινῶν γεωμετρικῶν θεωρημάτων· ἡ δὲ χρῆσις στοιχειωδῶν τινῶν ἐργαλείων ἠδύνατο νὰ ἐπαρκέσῃ αὐτοῖς πρὸς παρατήρησιν τῶν ἐκλείψεων. Οἱ ἱερεῖς τοῦ Βήλου, κατὰ τὸν Διόδωρον, παρατηροῦντες ἐνδελεχῶς τοὺς ἀστέρας ἐκ τῶν πύργων τῆς Βαβυλώνος, συνέλεξαν σειρὰν παρατηρήσεων περιλαμβανουσῶν πολλοὺς αἰῶνας, ὁ δὲ Πτολεμαῖος προστίθησιν ὅτι πίνακες ἐκλείψεων ἐκομίσθησαν ἐκ Βαβυλώνος εἰς Αἰγύπτου. Εἶναι δὲ δυνατόν ὁ Καλλισθένης, πορευθεὶς ἐν τῇ παρμεγίστῃ ἐκείνῃ πόλει μετὰ τοῦ Ἀλεξάνδρου, νὰ μὴ ἔλαβε γνώσιν τῶν πινάκων τῶν παρατηρήσεων ἐκείνων καὶ νὰ μὴ ἐπεμψῆ πρὸς τὸν θεῖον αὐτοῦ Ἀριστοτέλην (ὡς λέγει ὁ Σιμπλίσιος κατὰ Πορφύριον) πίνακα τῶν κατὰ τὰ προηγουμένα τῆς κατακτῆσεως τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου 1903 ἔτη παρατηρηθεισῶν ἐκλείψεων τοῦ Ἡλίου καὶ τῆς Σελήνης;

Ὁ σύγχρονος πολιτισμὸς τῶν Θηβῶν καὶ τῆς Βαβυλωνίας, αἱ στρατιωτικαὶ ἐπιδρομαὶ τῆς Αἰγύπτου ἐπὶ τὴν Ἀσίαν κατὰ τὴν ΙΗ' ἑκατονταετηρίδα π. Χ., αἱ γενόμεναι ἀναμφισβήτητοι ἐπιπρότερον, διότι ἡ σύγχρονος ἀκμὴ τῶν δύο κρατῶν, ὡφείλε ν' ἀναπτύξῃ προημώτατα τὴν ἀμιλλαν τῆς ὑπεροχῆς καὶ τὴν σύγκρουσιν τῶν συμφερόντων, ἧτις μόλις διὰ τῆς ὑποδουλώσεως τῶν δύο κρατῶν ὑπὸ τὸ Ῥωμαϊκὸν ζῆλον ἐπαυσεν ἐντελῶς, ἀπαντα ταῦτα, λέγομεν, καὶ ἡ εὐκόλος συγκοινωνία διὰ θαλάσσης, μᾶς ἀποτρέπουσι τοῦ νὰ υποθέσωμεν ὅτι ἡ τῶν ἀστέρων ἐν Ἀσσυρίᾳ ἐπιστήμη ἦτον ἀγνωστος ἐν Αἰγύπτῳ. Ἡ ὑπὸ τοῦ Κ. Βιδτ ἄλλως τε ἀποδιδόμενη χρονολογία τῆς πρώτης ἰδρύσεως τοῦ Πολιτικοῦ Ἡμερολογίου ὑποτίθει, καὶ δικαίως, τὴν ἐπιστήμην ταύτην ἀρχαιοτάτην παρὰ τῷ Αἰγυπτίῳ Ἱερατεῖῳ, ὅφ' οὗ ὁ κλάδος οὗτος τῆς παιδεύσεως ἐκκλιθεῖτο. (ἀκολουθεῖ.)

ΚΟΣΜΟΙ ΑΠΕΙΡΟΥ ΣΜΙΚΡΟΤΗΤΟΣ

(Σταγὼν ὕδατος ὑπὸ τὸ μικροσκόπιον)

Οἱ κόσμοι εἶναι κατωκισμένοι;

Εἰς τὴν ἐρώτησιν ταύτην ἀπήντησεν ὁ Δάλεμπερτ ἐν τῇ Ἐγκυκλοπαιδείᾳ, ὅτι « οὐδὲν εἶναι γνωστὸν περὶ τούτου. » Ἀλλ ὅμως εἶχεν ἤδη ἀπαντήσῃ ὁ Φοντενέλλος ἐν ταῖς περὶ π.ληθῶς κόσμων ὁμιλίαις του « διατὶ ὄχι; » — Δι' ἡμᾶς δὲ τοὺς κατοίκους τῆς γῆς, οἵτινες βλέπομεν τὴν ζωὴν οὕτως ἀφθόνως ἀπανταχοῦ διεσκορπισμένην, εἶναι πολὺ λογικώτερον ν' ἀναζητῶμεν τοὺς λόγους τοῦ διατὶ οἱ κόσμοι εἶναι κατωκισμένοι, παρὰ τοῦ διατὶ δὲν εἶναι κατωκισμένοι. Ἄν δὲ ἡ διάνοια ἡμῶν δὲν κατορθώσῃ νὰ συμπεράνῃ τὰ εἰς τὰς ἄλλας σφαῖρας συμβαινόντα ἐκ τῶν ἐπὶ τῆς γῆς συμβαινόντων, τότε ἀδύνατον εἶνε ν' ἀ-

νέλθῃ μέχρι τῆς καταλήψεως τοῦ προορισμοῦ τῶν κόσμων αὐτῶν, ἂν μὴ παραδεχθῆ, ὅτι ἐκτίσθησαν, ἵνα ζῶσιν ἐπ' αὐτῶν ὄντα ἐμψύχων.

Ἡ περὶ καθολικῆς ζωῆς ὑπόθεσις εἶνε, καθ' ἡμᾶς, οὐ μόνον ἡ λογικωτάτη πασῶν, ἀλλὰ καὶ ἡ μόνη καταληπτὴ εἰς ἡμᾶς. Πῶς δὲ νὰ μὴ υποπτευθῶμεν τὴν ὑπαρξίν κατοίκων ἐπὶ πλανητῶν, οἷοι ὁ Ἄρης, ἡ Ἀφροδίτη, ὁ Ζεὺς κτλ. οἵτινες διὰ μόνῃς τῆς ὀψέως των, δι' ἧς μᾶς εἶνε γ'ωστοί, παρέχουσι τοσαύτας πρὸς τὴν γῆν ὁμοιότητας; Πῶς νὰ υποθέσωμεν αὐτοὺς ἐρήμους ἡμεῖς, οἱ γινώσκοντες τὴν γονιμότητα, μεθ' ἧς ἡ ζωὴ προάγεται καὶ ἀναπτύσσεται παντοῦ, ὕπου ἀήρ, καὶ ὕδωρ, καὶ θερμότης, καὶ φῶς συνυπάρχουσι; Μία φωτὸς ἀκτίς ἀρκεῖ, ἵνα διαφωτίσῃ τὸ μυστήριον τῆς γενέσεως ἐμψύχων ὄντων ἐν μιᾷ ὕδατος σταγόνι, ὄντων ἀπείρων, καὶ κόσμων ὄλων ἀπατελούντων.

Ἐν τῇ Quarterly Review διηγεῖτο ὁ σὶρ Ἰωάννης Ἐρσχελος τῷ 1833, ὅτι συχνὰ διεσκέδαζε, ἀναρτῶν σταγονίδιον ὕδατος εἰς τὴν κεφαλὴν κοινῆς καρποβελόνης, ἣν ἐτίθει ἐπὶ πλαγίου τεμαχίου κρυστάλλου, τεθειμένου ὑπὸ ἡλιακὸν μικροσκόπιον ἦτο δὲ τόσον μικρὰ ἡ σταγὼν, ὥστε ἀντὶ νὰ καταρρέῃ ἐπὶ τοῦ κεκλιμένου ἐπιπέδου τοῦ κρυστάλλου, συνέχετο ὑπὸ τῆς ἐλξεως εἰς ἡν θέσιν ἀρχικῶς ἐτίθετο, καὶ τοῦ μικροσκοπίου ἡ θλαστικὴ δύναμις τοσοῦτον ἐμεγέθυνε τῆς ὕδατινου σταγόνος τὴν ἔκτασιν, ὥστε αὕτη ἐφαίνετο ἔχουσα διάμετρον δώδεκα ποδῶν.

« Διὰ κατόπτρου λέγει ὁ περιώνυμος ἀστρονόμος, τεθειμένου εἰς πέντε ποδῶν ἀπόστασιν ἀπὸ τοῦ φακοῦ, παρετήρουν ἀλληλοδιαδόχως ἐκάστην τῶν ἀπείρων σμικρῶν μοιρῶν τῆς σταγόνος, ἧτις οὕτω μεγεθυνθεῖσα, ἐφαίνετο κατωκισμένη πᾶσα ὑπὸ ζωῦφιων παντοειδῶν καὶ παντοῦ μεγέθους, ἀπὸ ἐνὸς

δεκάτου ἔκτου τοῦ δακτύλου μέχρι δεκατριῶν δακτύλων. Συχνάκις τὸ πλῆθος τοσοῦτο πολυάριθμον ἐγένετο, ὥστε οὐδ' ἐλάχιστος τόπος ἀνευρίσκετο κενὸς ἐντὸς τῆς ὀπτικῆς ταύτης ἐκτάσεως τῶν 12 ποδῶν πρὸς ἐνθεσιν τῆς αἰχμῆς μιᾶς βελόνης. Ἐνίστο δὲν ἐβλεπον πλέον ἢ ἐκτεταμένον στρόβιλον ζωῦφιων ζῶντων, ἅτινα ἐφαίνοντο ὡσανεὶ ἐκ τοῦ παραχρημα ἐκκολαπτόμενα, τινὰ μὲν ὄσον κεφαλῆς καρποβελόνης μεγάλα, τινὰ δ' ὄσον φακῆς, ἐνθ' ἄλλα, τελειότερα καὶ μείζονα ὄντα, ἐπαίζον ἐν μέσῳ τῶν νεήλιδων αὐτῶν. Ὅταν δ' οἱ κάτοικοι οὗτοι τῆς σταγόνος καθίσταντο πολυκριθμότατοι, συνεπιλοῦντο εἰς μάζαν συμπαγῆ καὶ κινητὴν, ἧς ὑπερσεύμην νὰ διαλύω ἐν μέρος διὰ τῆς προσθήκης ἐτέρας σταγόνος ὕδατος καθαροῦ, ἵνα δύναμαι νὰ παρατηρῶ ἀνετότερον τὰς κινήσεις τῶν υπολοίπων. Οἷα πλῆθος ἀνυπολόγιστος ἐμψύχων ὄντων! Ζῶσι δὲ ταῦτα βεβαίως ἐκ τῶν λειψάνων ἄλλων ζωῦφιων ἐτι μᾶλλον σμικροτέρων, ἅτινα οὐδ' αὐτὸ τὸ ἡλιακὸν μικροσκόπιον ἰσχύει νὰ καταστήσῃ ὄρατά! »

Ἄς ἐφαρμόσωμεν ἤδη εἰς τοὺς κατοίκους αὐτοῦ τῆς ὕδατινου σταγόνος τοῦ Σὶρ Ἰω. Ἐρσχέλου τὰς ἀκολουθούσας σκέψεις; Ἄς ὁ Ἰωάννης Βερνούλλης ἐγράψῃ πρὸς τὸν Λαϊβνίτιον: « Ἐὰν τὰ ζῶφια ταῦτα εἶχον ψυχὴν τοιαύτην, ὥστε νὰ δύνωνται νὰ συλλογίζωνται, ἤθελον βεβαίως κολακεύεσθαι, ὅτι αὐτὰ μετὰ τῆς ὑγρᾶς σταγόνος, ἣν κατοικοῦσιν, ἀποτελοῦσι τὸ πᾶν. Φαντάσθητε κόκκον μικρὸν πεπέριως, οὐ ἐντὸς παρετηροῦντο ἐπίσης διὰ τοῦ μικροσκοπίου ἐπίσης χιλιάδες μυριάδων ζωῦφιων, ἔχοντα πάντα τὰ μέρη του κατ' ἀνχολογίαν πρὸς τὰ τοῦ ἡμετέρου πλανήτου, ἔχοντα δηλ. τὸν ἥλιόν του, τοὺς ἀπλανεῖς ἀστέρας του, τοὺς πλανήτας του μετὰ τῶν δορυφόρων των, τὴν γῆν του μετὰ τῶν ὄρεων τῆς, τῶν πεδιάδων τῆς, τῶν δασῶν τῆς, τῶν

βράχων τῆς, τῶν ποταμῶν τῆς, τῶν λιμνῶν τῆς, τῶν θαλασσῶν τῆς καὶ τῶν ποικίλων ζῶων τῆς; πιστεύετε, ὅτι οἱ κάτοικοι τοῦ μικροῦ αὐτοῦ κόκκου τοῦ πεπέριως, οἱ Πεπερίται αὐτοὶ, οἵτινες ἤθελον βλέπει ὄλα τὰ περίεργα ἀντικείμενα ὑπὸ τὴν αὐτὴν ὀπτικὴν γωνίαν, καὶ ἄρα ὑπὸ τὸ αὐτὸ μέγεθος, ὅφ' ἡμεῖς βλέπομεν τὰ ἡμέτερα, δὲν θὰ ἦσαν ὑποχρεωμένοι νὰ σκέπτωνται, ὅτι οὐδὲν ὑπάρχει ἐκτὸς τοῦ κόκκου των, δυνάμει τοῦ αὐτοῦ νόμου, καθ' ὃν ἡμεῖς σκεπτόμεθα, ὅτι ὁ ἡμέτερος κόσμος περιλαμβάνει τὰ πάντα; Διότι τίνα, σὰς ἐρωτῶ, λόγον ἢ τίνα πείραν θὰ εἶχον, ὅπως πεισθῶσιν περὶ τοῦ ἐναντίου, καὶ γνωρίσωσι τὰ δυστυχῆ ταῦτα ζῶφια, ὅτι ὑπάρχει ἕτερος κόσμος ἐκτὸς αὐτῶν, ἀσυγκρίτως μείζων τοῦ ἐδικῶ των; Ἄρα—συμπεραίνει ὁ Ἰωάννης Βερνούλλης—ἐὰν οἱ Πεπερίται αὐτοὶ δὲν ἦνε εἰς κατάστασιν νὰ γνωρίζωσι τοῦτο, τίς μεταξὺ ἡμῶν γινώσκει, ἐν ὄλοις αὐτοῖς ὁ ἡμέτερος ὄρατος κόσμος δὲν ἦνε ἴσως κόκκος, παραβαλλόμενος πρὸς κόσμον ἄλλον, ἀσυγκρίτως μείζονα; »

Ὁ μέγας τῆς Βάλης γεωμέτρης ἀνεκαραλαίου ὠδέ πως τὴν ἰδέαν του. « Πιστεύω, ὅτι δύνανται νὰ ὑπάρχωσιν ἐν τῇ φύσει ἄλλα ζῶα, ἅτινα ὑπερέχουσι τοσοῦτο κατὰ τὸ μέγεθος ἡμῶν τε καὶ τῶν μικροσκοπικῶν ζωῦφιων, καὶ ἅτινα μᾶς παρατηροῦσι ἐν τῷ κόσμῳ μας διὰ τῶν μικροσκοπίων των, ὡς ἡμεῖς παρατηροῦμεν τὴν ἄπειρον ταύτην πλῆθύν τῶν ζωῦφιων διὰ τῶν μικροσκοπίων μας. Προβαίνω ἐτι παρρωτέρω—προστίθησι—καὶ λέγω, ὅτι καὶ τούτων ἀκόμη ἀσυγκρίτως μείζονα ζῶα δύνανται νὰ ὑπάρχωσι, καὶ παραδέχομαι τοσοῦτους βαθμοὺς ἀνιόντας, ὅσους εἶρον βαθμοὺς κατιόντας (α), διότι δὲν βλέ-

(α) Βλέπων τις τὸν πλανήτην Ποσειδῶνα, κλιόμενον ἐπὶ τροχῆς, ἔχουσης διάμετρον οὐχὶ ἐλάσσονα τῶν ὄλων καὶ ἡμισέως δεσκατομυρίων λευγῶν, εἴρσκει: ὅτι οἱ Ἐ-

πω διατί ημείς καὶ τὰ ζῶα ἡμῶν πρέπει ν' αποτελέσωμεν τὸν ὕψιστον τοῦ μεγέθους βαθμὸν. »

Ὁ δὲ Λεϊβνίτιος ἀπάντη τῷ Βερνούλλη: « Δὲν διατάζω ποσῶς νὰ παραδεχθῶ, ὅτι ὑπάρχουσιν εἰς τὸ πᾶν ζῶα ἀνώτερα τῶν ἡμετέρων ὡς πρὸς τὸ μέγεθος ὅσον καὶ τὰ ἡμέτερα εἰσὶν ἀνώτερα τῶν ζωῶν, ἅτινα διὰ μόνου τοῦ μικροσκοπίου καθίστανται ὁρατὰ· διότι ἡ φύσις δὲν ἔχει ὅρια. Καὶ τὰνάπαλιν, δυνατὴ, ἀναγκαῖα μάλιστα, εἶνε ἡ ἐν τοῖς κόκκοις τοῦ κονιορτοῦ καὶ ἐν αὐτοῖς τοῖς ἐλαχίστοις ἀτόμοις ὑπαρξίς κόσμων, μηδὲ ὅπως κατωτέρων τοῦ ἡμετέρου ὡς πρὸς τὴν ὠραιότητα καὶ τὴν ποικιλίαν. »

Οἱ μεγάλοι αὐτοὶ ἄνδρες λοιπὸν ἔβλεπον πανταχοῦ καὶ παντοιοτρόπως διακεχυμένην τὴν ζωὴν ἢ τὴν ζωὴν κατ' αὐτοὺς ἐνὸς οἰουδήποτε ὄντος εἶχεν ὡς βάσιν τὰς ἀναριθμητοὺς ζωῶν πληθῆς ὄντων κατωτέρων, αποτελούντων τὴν σύνθεσιν τοῦ σώματός του. Εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν πᾶν σῶμα, ἀπὸ τοῦ ἡλιακοῦ συστήματος ὀκλακῆρου μέχρι τοῦ λεπτοτάτου κόκκου τοῦ κονιορτοῦ, ἀπετέλει κόσμον ἴδιον, κατοικούμενον ὑπὸ μυριάδων ὄντων, ἀ-

θραϊοὶ ραββῖνοι πολὺ ἀπεῖχον τῆς ἀληθείας περὶ τοῦ ἀπείρου τοῦ παντός, ἢ καὶ μόνου τοῦ ἡμετέρου μικροῦ ἡλιακοῦ συστήματος, ἰδέας, προσπαθοῦντες νὰ ὑπολογίσωσι δι' ἀριθμῶν τὰς διαστάσεις τοῦ Ἰεχ ο β ἀ χ, ὅστις τὴν δι' αὐτοὺς ἡ προσωποποίησιν τοῦ ἀπείρου μεγάλου. Ἐν τῇ βίβλῳ τοῦ Ραφαήλ, τῇ δοθείσῃ εἰς τὸν Ἀδάμ ὑπὸ τοῦ ἀγγέλου αὐτοῦ, ἀναγινώσκεται: Μ ε τ ἄ θ ρ ω ν, ὁ μέγας ἀρχάγγελος, λέγει ὁ ραββὶ Ἰσμαήλ, μοὶ διηγήθη τάδε. Μαρτυρῶ περὶ τοῦ Ἰεχ ο β ἀ ρ, ὅτι ἡ γενειὰς του ἔχει μῆκος 11500 λευγῶν· ἀπὸ τῆς κόρης τοῦ ἀριστεροῦ ὀφθαλμοῦ του μέχρι τῆς τοῦ δεξιῦ του ὑπάρχει διάστημα 3,000,000 λευγῶν· τὸ ὕψος τοῦ ἀναστήματός του εἶνε 2.360.000 λευγῶν· κάθηται ἐπὶ θρόνου, καὶ ἀπὸ τοῦ θρόνου αὐτοῦ μέχρι τῆς κεφαλῆς του ὑπάρχει διάστημα 600,000 λευγῶν, ἀπὸ τῆς πτέρυγης μέχρι τοῦ γόνατός του εἶνε λευγαὶ 191.004. Ἡ δὲ βίβλος τοῦ ραββὶ Ἀχίβα προστίθεισιν, ὅτι ἡ λεύγη τοῦ Ἰεχ ο β ἀ χ εἶνε 1,000,000 ὀργυῶν καὶ ἡ ὀργυὰ 4 1/2 γερῶν.

ναλόγων ὡς πρὸς τὸ μέγεθος μὲ τὴν ἔκτασιν τοῦ κόσμου ἡμῶν. Δὲν ὑπῆρχε δὲ ἐν τῷ σύμπαντι, κατ' αὐτοὺς, κόσμος, ἔστω καὶ μικρότατος, μὴ συνιστάμενος ἐκ πλείστων ἄλλων κόσμων ἔτι μικροτέρων· καὶ τούναντίον δὲν ὑπάρχει κόσμος, ἔστω καὶ τρισμέγιστος, μὴ ὢν ὡς ἄτομον ἐνώπιον τῆς ἀπείρου ἔκτασως τοῦ ἀνωτέρου κόσμου, εἰς οὗ τὴν σύνθεσιν ἀποτελεῖ αὐτὸς μέρος.

Αἱ ἰδέαι αὗται, ἃς ἡ ἐπιστήμη δὲν θεωρεῖ βασίμους, ἐγκατελείφθησαν σήμερον, ἀλλ' ὅμως, εἰ καὶ φαντασιώδεις οὐσαι, καταπλήττουσι τὴν φαντασίαν, παριστώσαι εἰς αὐτὴν τὰς ἀδύσους τοῦ ἀπείρου.

Παρεδέχθησαν δ' ὅμως κατόπι σύστημα, ὑπερ μάλᾳ πολὺ μετέχει τῶν ἰδεῶν τοῦ Βερνούλλη καὶ Λεϊβνίτιου, τὸ σύστημα, καθ' ὃ πᾶν μὲν μόριον τοῦ ἀνθρωπίνου σώματος συγκροτεῖται ὑπὸ κόσμου ὅλου μικροτάτων ζωῶν, ἐχόντων ἴδιαν ὑπαρξίαν, ἀναριθμητοὶ δὲ τοιοῦτοι μικρόκοσμοι, συντεθειμένοι πρὸς ἀλλήλους, ἀπαρτίζουσι, κατὰ τὸν τρόπον τῆς διατάξεώς των, εἴτε μέλος τοῦ σώματος, εἴτε σπλάγγνον, εἴτε ὄργανον οἰονδήποτε, ἅτινα πάλιν εἶνε καθ' ἑαυτὰ κόσμοι ἐκτενέστεροι, οἵτινες διὰ τῆς συνθέσεώς των ἀποτελοῦσι, τὸν ἀνθρωπον, ὅστις εἶνε τὸ σύμπαν ὅλων αὐτῶν τῶν κόσμων, καὶ προσδιορίζει τὰ ὅρια αὐτῶν.

Εἰς τὰ διάφορα ταῦτα συστήματα δὲν ἀποδίδομεν ἀξίαν μείζονα τοῦ δέοντος, ἀλλ' ὅμως προστίθεμεν, ὅτι, ἐὰν ἐντὸς μιᾶς ἀπλῆς σταγόνης ὕδατος εὐρίσκηται ὀλόκληρος κόσμος ζώντων ὄντων, ὁ ἐκ Βερολίνου Κ. Ἐρεμ-βεργ εὗρεν ἐντὸς ἐνὸς κυβικοῦ δακτύλου σημη-τρίδος γῆς (τρίπολις) τοῦ Βιλίνου ὀλόκληρον ὄρυκτολογικὸν κόσμον, συνιστάμενον ἀπὸ 40 περίπου διλιονίων ὀστράκια ὀξυπυριτιοῦχα ζωῶν ἐγγυματικῶν τοῦ εἶδους τῶν Galionelles.

Προβαίνων δ' ἐπι περαιτέρω ὁ Κ. Ἐρεμ-βεργ, φαίνεται ἐν τῷ ἑαυτοῦ συγγράμματι « περὶ τῶν ἐγγυματικῶν ζωῶν », ὅτι ἀνανεώνει τοῦλάχιστον δι' αὐτὸ τὸ εἶδος τῶν μικροσκοπικῶν ζωῶν, τὸ περὶ μικροτάτων κόσμων σύστημα τῶν ΚΚ. Βερνούλλη καὶ Λεϊβνίτιου, διότι πᾶν ἐγγυματικὸν ζωῶν οἰονδήποτε θεωρεῖ καὶ αὐτὸς ὡς κέντρον μικροῦ κόσμου. « Ἡ ζωὴ, λέγει, εἶνε οὕτως ἀφθό-νως διακεχυμένη, ὥστε μικρὰ ἐγγυματικὰ ζωῶν ζῶσιν ὡς παράσιτα ἐπὶ ἄλλων ἐγγυματικῶν μείζονων, καὶ πάλιν τὰ μικρὰ ταῦτα ἐγγυματικὰ ζωῶν χρησιμεύουσιν ὡς κατοικία ἄλλων ἐγγυματικῶν ἔτι μικροτέρων.

Ἐὰν δὲ ἡ φύσις ἐδείχθη τοσοῦτον ἀπειδής, ὥστε νὰ τοποθετήσῃ ἐπὶ κόσμου, ἔχοντος μέγεθος ἐνὸς κυβικοῦ δακτύλου, τεσσαρά-κοιντα χιλιάδας ἑκατομμυρίων ζῶων (πλέον ὅσοι ὑπάρχουσιν ἀνθρώποι καὶ ζῶα ἐπὶ τῆς γῆς μεγάλα), θὰ ἦτο βεβαίως πολὺ ἀσυνεπής, ἐὰν παρημέλει νὰ τοποθετήσῃ κατοίκους καὶ ἐπὶ τῶν πλανητῶν, οἷοι ὁ Ζεὺς καὶ ὁ Κρόνος, οἵτινες ἄλλως τε φαίνονται συνεννοῦντες ὅλας τὰς συνθήκας, ὅσαι εἶνε ἀναπόφευκτοὶ διὰ τὴν ζωὴν, καὶ ὧν ὁ μὲν πρῶτος εἶνε 1414κις, ὁ δὲ δεῦτερος 734κις, μείζων τῆς ἡμετέρας γῆς.

ΑΒΥΣΣΙΝΙΑ ἢ Αἰθιοπία.

Ἡ Ἀβυσσινία, ἢ Χαβεσσία, ἀνταποκρίνεται Ν. Α. πρὸς τὴν ἀρχαίαν Αἰθιοπία. Τὸ ἀληθές αὐτῆς ὄνομα εἶναι καὶ σήμερον Αἰθιοπία, ὑπερ διατηροῦσιν οἱ κάτοικοι, διότι τὸ ὄνομα Χαβασσός, ἀφ' οὗ ἐσηματίσθη τὸ ὄνομα Ἀβυσσινία σημαίνει ἀραβιστὶ κρημα, εἴτε σύνολον φυλῶν, οἱ δὲ κάτοικοι ἀποκρούουσιν αὐτὸ ὡς ἐξευτελισμὸν.

Ἡ χώρα αὕτη κεῖται πρὸ τὸ Ν. Α. τῆς Νομβίας καὶ βρέχεται Β. Α. ὑπὸ τῆς Ἐρυθρᾶς

θαλάσσης. Τὸ μέσον πλάτος αὐτῆς εἶναι 11° 34'. Ἡ ἀκτὴ τῆς εἶναι ἄντικρυ τοῦ Ἰέμεν, ἐν τῇ Ἀραβίᾳ, καὶ ἐκτείνεται μέχρι τοῦ Βαβελμανδελικοῦ πορθμοῦ. ἔχει δὲ κόλπους τὸν τῆς Μασσάουας, τὸν τοῦ Ἀδουλή ἢ τοῦ Ἀν-νισλέυ, ἐν ᾧ ἀπεβιάσθησαν οἱ κατὰ τοῦ Αὐτοκράτορος Θεοδώρου ἐκστρατεύσαντες ἐν ἔτει 1867 Ἀγγλοὶ, καὶ τὸν τῆς Ἀμφίλας. Πρὸς Α. τοῦ πρώτου, κεῖται τὸ ἀρχιπέλαγος Δαχλάκ, εἰς ὃ ὑπάγεται ἡ μεγαλειτέρα νῆσος τῆς Ἐρυθρᾶς θαλάσσης. Εἰς τὴν εἴσοδον τοῦ Ἀδουλή κεῖται ἡ νῆσος Δίσση, ἐφ' ἧς ἔχει δικαίωμα ἡ Γαλλία.

Ἡ Ἀβυσσινία εἶναι τόπος ὀρεινόςτατος καὶ ὑψηλόςτατος, σχηματίζων ἐν συνόλῳ ἐν ὀροπέδιον ἐπωνομάσθη δὲ Ἐλβετία τῆς Ἀφρικῆς, ἐνεκα τῆς γραφικῆς ποικιλίας τῶν τοποθεσιῶν τῆς πανταχοῦθεν φαίνονται ἀπότομοι βράχοι, πυκνὰ δάση, ὠραῖαι λίμναι, ὀρητικοὶ ποταμοὶ σχηματίζοντες πολυπληθεῖς καταράκτας. Πρὸς Α. ὅμως ἐκτείνεται ἀρκούντως ἐκτεταμένη ἀρχηρὰ ἔρημος.

Ἡ κυριώτερα σειρὰ τῶν ὀρέων, ἢ χωρίζουσα ἐν τῇ Ἀφρικῇ τὴν κλιτὸν τοῦ Ἰνδικοῦ Ὠκεανοῦ ἀπὸ τῆς τῆς Μεσογείου θαλάσσης καὶ τὴν τοῦ Ἀτλαντικοῦ Ὠκεανοῦ, διέρχεται τὴν Ἀβυσσινίαν ἀπ' ἀνατολᾶς πρὸς νότον. Τὰ ὑψηλότερα ὄρη καλούμενα Σέμεν κεῖνται ἐν τῷ μέσῳ τῆς χώρας, ἢ δὲ ὑψίστη κορυφὴ αὐτῶν ἀνυψοῦται ὑπερ τὴν ἐπιφάνειαν τῆς θαλάσσης 4,620 μέτρα.

Κυριώτερος ποταμὸς τῆς Ἀβυσσινίας εἶναι ὁ Βάχρ-ἔλ-Ἐζράκ ἢ Γλαυκὸς Νεῖλος, ὃν καλοῦσιν ἐπίσης Ἀββάι, τούτέστι πατέρα τῶν ὕδατων· οὗτος πηγάζει πρὸς Ν. τῆς μεγάλης λίμνης Δεμπάας, ἧς τινος μετὰ βραχὺ διάστημα διέρχεται τὸ μεσημβρινὸν μέρος μετὰ τοιαύτης ὀρυγῆς, ὥστε τὰ ὕδατά του οὐδὲ ὅπως μίγνυνται μετὰ τῶν τῆς λίμνης διαγράφων δ' ἐπιτετα μεγάλην καμπύλην πρὸς Ν. ἐξέρχεται

ται τῆς Ἀβυσσινίας πρὸ τὸ Β. Δ. σχηματίζων κατ'ἀράκτῃν 90 μέτρων. Ἡ λίμνη Δεμπέα, Τάνα, ἢ Τζάνα, οὕσα μία τῶν μεγαλειτέρων τῆς Ἀφρικῆς, ἔχει 320 χιλιομέτρων περιφέρειαν.

Ὁ δὲ ποταμὸς Τοκαζὲ καὶ ὁ Μαρίβ βρέχουν τὸ μεσημβρινὸν τῆς χώρας ὅπως εἰσβάλλη ἀκολούθως εἰς Νουβίαν.—Πρὸς ἀνατολὰς ῥέει ὁ Χαουὰς ἐκβάλλων εἰς τὴν λίμνην Ἀουσσαν, ἐκτὸς τῆς Ἀβυσσινίας.

Τὸ ὄρεινόν τοῦ τόπου καθίστασι τὴν θερμότητα τῆς χώρας ταύτης κατὰ πολὺ ἥττον θερμὴν τῆς Αἰγύπτου καὶ Νουβίας, καὶ τοὺς μᾶλλον πλησιεστέρας τοῦ Ἰσημερινοῦ. Διαρκεῖς καὶ ἀφθονοὶ βροχαὶ καταπίπτουσι ἐν καιρῷ θέρους.

Τὰ κυριώτερα προϊόντα εἶναι, ἡ δούρα, ἡ δοιοῦσσα, δύο σιτοειδῆ, ὁ σίτος καὶ τὸ τῆρ, εἶδος κέγχρου· τὸ ὄρυζιον, τὸ ζακχαροκάλαμον, ἡ καρέα, ἣτις φαίνεται ὅτι ἔσχε ἀρχικὴν πατρίδα τὴν Ἀβυσσινίαν, ἡ σένα, ὁ βάμβαξ, τὸ ἔβενον, ὁ πάπυρος, τὸ βαλσαμόδενδρον κατὰ, ὅπερ δίδει τὴν ριτινώδη καὶ εὐώδη οὐσίαν τὴν καλουμένην Μύρραν· τὸ στεατόδενδρον ἢ vanzey ὅπερ κοσμεῖ ἀπάσας τὰς πόλεις· τὸ κοῦσσο, ὡραῖον δένδρον παρέχων τοῖς Ἀβυσσινοῖς χρήσιμον φάρμακον κατὰ τῶν ἐλμίνθων, ὡς καὶ τὸ μουσενάχ.

Οἱ ἵπποι τῆς Ἀβυσσινίας εἶναι ἄξιοι λόγου διὰ τὴν χάριν καὶ ταχύτητα αὐτῶν· θηρία ἔχει τὸν Καρακάλαν ἢ ὑποδεδεμένον Λύγκα, τὸν Λέοντα, τὴν Λεοπάδαλιν, τὸν Ἐλέφαντα, τὸν Ῥινόκερων, τὸν Βούβαλον ὅστις ἐπιτίθεται κατὰ τῶν ὁδοιπόρων, τὸν Ἴπποπόταμον, ἀνκρίθητα πλῆθη πιθήκων, δορκάδας, Γάϊνας, ἀς ἐκ παραδόξου δεισιδαιμονίας σέβονται οἱ κάτοικοι. Πανταχοῦ δὲ ἀπαντῶνται Στρουθοκάμηλοι καὶ Ψιττακοί. Ἐκ τῶν ἰχθύων ἀπαντῶνται ἡ Νάρκη, ἰχθὺς περιέρχεται διὰ τὰς ἠλεκτρικὰς συγκινήσεις, δι' ὧν

προσβάλλει τοὺς πολεμίους τῆς. Αἱ ἀκρίδες ἐρημώνουν ὀλοκλήρους ἐπαρχίας, ἡ δὲ διάβασις αὐτῶν συνεπιφέρει σχεδὸν πάντοτε τὸν λιμὸν. Εἶδός τι τοῦ καλουμένου Ζέμπ εἶναι τοσοῦτον ὀχληρὸν, ὥστε ὑποχρεοῖ ὀλοκλήρους φυλάς νὰ μεταναστεύουσι.

Ἡ χρυσόκοις καὶ τὸ ἄλας εἰσὶν ὁ κύριος πλοῦτος τῆς χώρας. Ὅλη πεδιάς πρὸς Α. εἶναι κεκαλυμμένη ἐξ ἄλατος, εἰς πολλὰ δὲ διαμερίσματα τῆς Ἀβυσσινίας ἀντι πάντος νομίσματος μεταχειρίζονται τεμάχια τούτου.

Μέγα μέρος τῆς Ἀβυσσινίας ὑπέκειτο μέχρι ἐσχάτων εἰς ἓνα αὐτοκράτορα, οὗτος ἢ κυριαρχία ἐξετείνετο κυρίως ἐπὶ τῶν χωρῶν τῆς Ἀμάρας καὶ τοῦ Τιγγρῆ. Σήμερον ὁ τόπος οὗτος εἶναι διηρημένος εἰς πολλὰ κρατίδια. Ἡ Ἀμάρα, ἡ τὴν λίμνην Δεμπέαν περικλείουσα, ἔχει πρωτεύουσαν τὴν Γονδάρην, ἣτις θεωρεῖται ὡς μητρόπολις τῆς Ἀβυσσινίας, διότι ἦτο ἡ ἔδρα τοῦ αὐτοκράτορος ἢ τοῦ Νεγού· ἡ πόλις αὕτη, κειμένη ἐπὶ βουνοῦ, βορείως τῆς λίμνης, εἶναι μὲν ἐκτεταμένη, ἀλλ' ὀλίγον κατωκημένη. Ὁρωμένη μακρόθεν ὁμοιάζει πρὸς δάσος μᾶλλον ἢ πρὸς πόλιν, διὰ τὴν πληθὺν τῶν δένδρων ὑφ' ὧν περικυκλῶνται αἱ πολυάριθμοι αὐτῆς Ἐκκλησίαι. Ἐν τῷ κέντρῳ τῆς Ἀμάρας εἶναι ἡ Δέβρα-Θαβῶρ, ὅπου πολλὰκις κατόκησεν ὁ τελευταῖος Νεγούος τῆς Ἀβυσσινίας Θεόδωρος. Πρὸς τὰ Ν. κεῖνται τὰ Μάγδαλα ἐπὶ ἀποτόμου ὄρους, ἐν οἷς εἶχεν ὀχυρωθῆ ὁ Νεγούος οὗτος, ὅτε οἱ Ἀγγλοὶ τὸν προσέβαλον ἐν ἔτει 1867 καὶ ὅπου καὶ ἀπέθανε.

Μία τῶν ὠραιότερων ἐπαρχιῶν τῆς Ἀμάρας εἶναι ἡ Γκοτζιάμ, περικλείουσα τὰς πηγὰς τοῦ Γλαυκοῦ Νεῖλου. Τὸ Τιγγρῆ ἐκτεινόμενον παρὰ τὰς ὄχθας τοῦ Μαρίβ καὶ τοῦ Τακαζῆ ἔχει πρωτεύουσαν τὴν Ἀδουεχ' ἀλλὰ ἐπισημοτέρα πόλις τῆς χώρας εἶναι ἡ Ἀξούμ, ἀρχαία πρωτεύουσα, ὀνομαζομένη ἄλλοτε Αὔ-

ξούμη, καὶ ἔχουσα ἐρείπια ἄξια θεάσεως. Πρὸς τὰ ΝΑ. κεῖται τὸ Ἀντάλο. Πρὸς Ν. τῆς Ἀμάρας καὶ τοῦ Τιγγρῆ, εἶναι ἡ Χούα γονιμοτάτη καὶ καλῶς καλλιεργημένη. Μεγαλῆτεραι πόλεις αὐτῆς εἰσὶν ἡ Ἀγκολάλα καὶ ἡ Ἀγκοβάρη, πρὸς δε καὶ ἡ ἄλλοτε ἔδρα ἀπάσης τῆς Ἀβυσσινιακῆς αὐτοκρατορίας Τεγουλάτ.

Πρὸς τὰ παράλια κεῖνται αἱ χώραι τῶν Δανκάλῃ ἢ τῶν Δανακῆλ, καλουμένων ἐπίσης καὶ Ἀφαρ' ἢ τῶν Ζόχη καὶ ἡ τῆς Σαμάας, ἣτις κατοικεῖται ὑπὸ φυλῶν τὰ πολλὰ ἀνεξαρτήτων. Ἡ Πύλη κατέχει ἐνταῦθα τὸ ἐμπορεῖον τῆς Μασσάουας ἐπὶ τῆς νήσου καὶ τῶν παραλίων τοῦ ὁμωνύμου κόλπου (τὴν διοίκησιν τῆς Μασσάουας ἀνέθηκε τῷ Ἀντίβανιλεῖ τῆς Αἰγύπτου).

Ἄλλη πόλις ἀξιόλογος εἶναι ἡ Ἀρκίκοι παρὰ τῶν ἀρχαίων Ἀδουλις, καλουμένη νῦν Ζούλλα.

Πρὸς τὰ Β. κεῖται ἡ χώρα τῶν Βόγος καὶ Τῶνσα, πρὸς δὲ Ν. τὸ βασίλειον τοῦ Κάφα, ἐξ οὗ ἐδόθη τὸ ὄνομα εἰς τὸν καφὲν, ὅστις, κατὰ τινὰς περιηγητὰς, ἔσχε πρώτην πατρίδα τὴν πόλιν ταύτην. Ἡ Ἰναρία ἢ Αἰναρία εἶναι ἐν τῶν ὑψηλοτέρων ὄροπέδιον τῆς Ἀφρικῆς, τὸ δὲ Γκεγκίρο εἶναι ἐν τῶν εἰσέτι ἀτελῶς γνωστῶν.

Οἱ Γάλλα, ἢ μᾶλλον Ἰλμύρμα, διεσπαρμένοι εἰς μέγα μέρος τῆς Ἀβυσσινίας, ἤλθον ἐκ χωρῶν μεσημβρινωτέρων καὶ διακρίνονται τῶν Νέγρων ἐκ τῆς μακρᾶς καὶ βοστρυχώδους κόμης τῶν, τῆς ὑπερύθρου χροιάς τῶν καὶ τῶν πρὸς τὰ τῆς λευκῆς φυλῆς ὁμοιαζόντων χαρακτηριστικῶν τῶν.

Οἱ κυρίως Ἀβυσσινοὶ, οἱ αὐτοκαλούμενοι Ἰθιοπαθᾶν (Αἰθίοπες) ἢ Ἀγαζιᾶν, ἔχουσι τὸ χροῶμα σχεδὸν μέλαν, ἀλλὰ συνδέονται μετὰ τῆς λευκῆς φυλῆς διὰ τῶν χαρακτήρων τοῦ προσώπου. Καὶ τοὶ περικυκλῶνται πανταχοῦ ἐν ὑπὸ λαῶν μωαμεθανικῶν ἢ εἰδωλολατρι-

κῶν, προσβεβούσι τὴν χριστιανικὴν θρησκείαν, ἀναμειγμένην ὅμως μετὰ πλείστον ὅσων Ἰουδαϊσμῶν καὶ δεισιδαιμονιῶν. Οἱ μετὰ τῶν Ἀβυσσινίων μεμιγμένοι Ἀγαοῦ, οἱ ἀποτελοῦντες ὑπ' αὐτοῦ τὴν ἐσχάτην κοινωνικὴν τάξιν, εἰσὶν ἐπίσης χριστιανοί, καὶ φαίνεται ὅτι εἶναι οἱ ἀρχαιότεροι ἐγγχώριοι κάτοικοι τῆς χώρας.

Οἱ Ἀβυσσινοὶ εἰσὶν ἀμαθεῖς, ἀλλὰ φιλόξενοι καὶ γλυκεῖς. Αἱ κυριώτεροι ὀμιλοῦμεναι γλῶσσαι εἰσὶν ἁ. Ἡ Τιγγρικῆ, ἡ ἔχουσα ὡς βᾶσιν τὸ γκᾶζ, νεκρὰ τὴν σήμερον καὶ ἐν χρήσει ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ καὶ τῇ φιλολογίᾳ β'. ἡ ἄμαρικῆ, ἣτις ἤρχισε νὰ διαδίδεται μᾶλλον τῆς Τιγγρικῆς, καὶ γ'. ἡ ἄγαοῦ, ἡ παρὰ τῷ πλήθει ἐν χρήσει οὕσα.

Πρὸς Δ τῆς Ἀβυσσινίας ζῶσιν οἱ Κάγκαλλοι εἰδωλολάτραι βεβουλισμένοι εἰς παχυλοτάτην ἀμάθειαν καὶ ἀνήκοντες εἰς τὴν Αἰθιοπικὴν φυλὴν. Αἱ διάφοροι φυλαὶ τῶν τρέφονται, αἱ μὲν ἐξ Ἐλεφάντων, Ἴπποποτάμων καὶ Στρουθοκαμήλων, ἄλλαι ἐκ Λεόντων καὶ Ἀγριοχοίρων καὶ τινες σχεδὸν ἀποκλειστικῶς ἐξ ἀκρίδων.

Εἰς διαφόρους ἐπαρχίας τοῦ Τιγγρῆ καὶ τῆς Ἀμάρας ὑφίσταται ἐτι ἡ ἀρχαιοτάτη ἀποικία τῶν Φαλασσᾶ, ὅς κοινῶς θεωροῦν ὡς Ἑβραῖους, καὶ τοὶ διαφέροντας πολὺ τοῦ Ἰουδαϊκοῦ λαοῦ κατὰ τε τὸ θρήσκευμα καὶ χαρακτηριστικά. Ζῶσιν μεμονωμένοι, ἐντελῶς κεχωρισμένοι τῶν Χριστιανῶν, καὶ θεωροῦνται ὑπ' αὐτῶν ὡς μάγοι καὶ γόητες. Γ. Μ.

(Ἐκ τῆς Γαλλικῆς Γεωγραφίας Ε. CORTAMBERT.)

ΠΟΙΚΙΛΑ.

ΕΛΕΦΑΝΤΟΣ ΦΙΛΟΣΤΟΡΓΙΑ.

Ὁ Ἀθήναιος ἀναφέρει ἐν τοῖς Δειπνοσοφισταῖς αὐτοῦ (Κεφ. ΙΔ') τὸ ἀκόλουθον ἀξιοσημείωτον γεγονός, ἐρακιζόμενος αὐτὸ ἐκ συγ-

γράμματος ἀπολεσθέντος τοῦ Φυλάρχου.

Ἀρσενικός ἐλέφας συνετρέφετο μετὰ θηλείας ἦν ἐκάλουν Νίκαιαν. Ἐπεμειλίτο δὲ αὐτῶν, κατὰ τὸ εἶθος, Ἴνδος, οὗ ἡ σύζυγος, ἀποθανοῦσα, ἀφῆκεν ὄρφανόν νήπιον τριακονθήμερον. Μετὰ τὸν θάνατον τῆς μητρός τὸ νήπιον ἐθηλάζετο ὑπὸ προσληφθείσης τροφῆς. Τοσοῦτο δὲ σφοδρᾶ κατέλαβε τὴν Νίκαιαν φιλοστοργία πρὸς τὸ παιδίον, ἅμα τῷ θανάτῳ τῆς μητρός του, ὥστε δὲν ὑπέφερε τὸν ἀπ' αὐτοῦ χωρισμὸν οὐδ' ἐπὶ στιγμῆν, καὶ ἐξηγριούτο, ἅμα δὲν ἔβλεπε τὸ παιδίον. Ἐδέησε λοιπὸν νὰ θέτῃ ἡ τροφὸς τὸ παιδίον, ἅμα τὸ ἐθῆλαζε, μεταξύ τῶν ποδῶν τοῦ θηρίου ἐν σκάφῃ· διότι, ἂν τοῦτο δὲν ἐγίνετο, ἡ ἐλέφας ἤρνεϊτο νὰ λάβῃ πᾶσαν τροφήν. Δι' ὅλης δὲ τῆς ἡμέρας ἡ Νίκαια περιποιοῦτο καὶ ἐπρόσεχε τὸ παιδίον, καὶ, λαμβάνουσα διὰ τῆς προβοσκίδος καλάμους ἢ ἄλλα παρακείμενα κλαδιά, ἀπεδίωκε δι' αὐτῶν τὰς μύϊας ἀπὸ τοῦ παιδίου, ἐνῶ τοῦτο ἐκοιμᾶτο. Ὅσακις δ' ἔκλαιεν, ἐκίνει τὴν σκάφην διὰ τῆς προβοσκίδος καὶ τὸ ἀπεκοιμίζεν. Αὐτὰ δὲ ταῦτα ἐποίει καὶ ὁ ἀρσενικός ἐλέφας.

ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΚΑΙ ΚΛΕΟΠΑΤΡΑ.

Ὁ Πλούταρχος διηγείται μετὰ τῆς συνήθους αὐτῷ χάριτος ἐν τῷ βίῳ τοῦ Ἀντωνίου (§. XXIX) τὸ ἐξῆς ἀστεῖον μὲν καὶ διδακτικόν, ἀλλὰ καὶ χάριτος ἅμα καὶ εὐφυοῦς κολακεία· μεστὸν ἐπισόδειον.

Ἡμέραν τινὰ ὁ Ἀντώνιος, ἀλειύων ἐπὶ παρούσῃ τῆς Κλεοπάτρας, κατεστενοχωρεῖτο, διότι δὲν ἐπετύγχανεν. Ἡ Κλεοπάτρα διέταξε τότε τοὺς ἀλείεις νὰ βουτῶσιν ἐκάστοτε ἐπιτηδείως, καὶ νὰ προσαρτῶσι κρυφίως εἰς τὸ ἄγκυστρον τοῦ Ἀντωνίου ἰχθῦν ἐκ τῶν ἤδη ἀγρευθέντων. Τοῦτου γενομένου, ὁ Ἀντώνιος ἀνεῖλκυσε δις καὶ τρίς τὸ ἄγκυστρον μετ' ἰχθῦν, ἐράνην κατευχαριστημένος καὶ μηδύλως ὑποπτυσθεὶς τὸν δόλον, τοῦθ' ὅπερ δὲν διέλαθε τὴν Αἴγυπτίαν. Προσποιομένη δὲ θαυμασμόν, διηγείτο πρὸς τοὺς φίλους τὰ γενόμενα, καὶ τοὺς προσεκάλεσε νὰ παρευρεθῶσι τὴν ἐπαύριον εἰς τὸ ψάρευμα ὡς θεαταί. Ἐμβάντων δὲ πολλῶν εἰς τὰς ἀλιευτικὰς λέμβους, καὶ τοῦ Ἀντωνίου καταβιβά-

σαντος τὴν ὄρμιάν, ἡ Κλεοπάτρα διέταξε τινὰ τῶν δυτῶν τῆς νὰ βυθισθῇ καὶ, διευθυνθεὶς πρὸς τὸ ἄγκυστρον τοῦ Ἀντωνίου, νὰ ἐμπήξῃ εἰς αὐτὸ ἰχθῦν ἀλατισμένον· ὡς δὲ ὁ Ἀντώνιος, πεισθεὶς ὅτι τὸ ἄγκυστρον εἶχε συλλάβει, ἀνεῖλκυσε αὐτὸ, καὶ γέλωσ, ὡς ἦν ἐπόμενον, ἐγένετο. « Παράδος, εἶπεν ἡ Κλεοπάτρα, τὸν κάλαμον, αὐτόκρατορ, πρὸς ἡμᾶς τοὺς Φαρίτας καὶ Κανωβίτας βασιλεῖς, ἡ δὲ σὴ θῆρα πόλεις εἰσὶ, καὶ βασιλείαι, καὶ ἡπειροί.

Ἡ Ἐλπίς.

Ἡ ἐλπίς, μία τῶν τριῶν θρησκευτικῶν ἀρετῶν κατὰ τοὺς θεολόγους, εἶνε ἀναπόφευκτος διὰ τὴν εὐδαιμονίαν τοῦ ἀνθρώπου πάσης τάξεως καὶ καταστάσεως. Ἄν αὕτη ἔλειπεν, ὁ ἄνθρωπος θὰ ἦτο δυστυχῆς καὶ ἄθλιος, ἔρημιον οἰκτρὸν τῶν μελινῶν συνδυασμῶν τῆς περισκέψεως, δεσμώτης τῷ λογικῷ, μὴ δυνάμενος νὰ ἴδῃ πέραν τοῦ δακτύλου του, πέραν δηλ. τῶν στενῶν ὁρίων, μέχρις ὧν ἐρικνεῖται ἡ ἀνθρωπίνη σκέψις, πέραν τοῦ παρόντος, πέραν τοῦ αἰσθητοῦ ὁρίζοντος. Ἡ ἐλπίς, κρατοῦσα τὸν ἄνθρωπον ἐν διηνεκεῖ προσδοκία κρείττονος μέλλοντος, ἀνακουρίζει τὰς παρούσας λύπας καὶ κακουχίας αὐτοῦ, παρορμᾷ αὐτὸν εἰς ἐπιχειρήσεις μεγάλας καὶ ὠφελίμους, καὶ διευθίνει τὰ διαδήματα αὐτοῦ εἰς τὴν ὁδὸν τῆς θρησκείας καὶ τῆς ἀρετῆς. Οὕτως ἡ ἐλπίς μελλούσης ζωῆς κρείττονος τῆς παρούσης καὶ ἀτελευτήτου, ἐμψυχοῖ τὸν ἄνθρωπον εἰς τὴν ἐξάσκησιν τῆς ἀρετῆς καὶ ἐνισχύει αὐτὸν εἰς τὴν πίστιν· ἡ ἐλπίς τῆς μετὰ θάνατον εὐκλείας παρορμᾷ τὸν ἄνθρωπον εἰς ἐπιχειρήσεις κοινωφελεῖς καὶ σπουδαίας· ἡ ἐλπίς τῆς δόξης ἐνισχύει τὸν στρατιωτικὸν εἰς τὰς μάχας· ἡ ἐλπίς τῆς ἀπελευθερώσεως καὶ αὐτονομίας ἐμψυχώνει τοὺς εὐαρίθμους πατριώτας, οἵτινες ὑπὲρ τῶν δικαιωμάτων τοῦ ἔθνους μάχονται κρατερώς κατὰ πολυπληθῆν τοῦ δορυκτέροτος στρατιῶν· ἡ ἐλπίς τοῦ κέρδους ἀνακουρίζει τὰς κακουχίας τοῦ αὐτοῦ, τοῦ ἐμπόρου, τοῦ γεωργοῦ. Ὁ ἄελπις καὶ δύσελπις ἄνθρωπος εἶνε δυστυχῆς καὶ ἀξιοθρήνητος, καὶ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ὑφοῖ μαιφρόνον καὶ ἑαυτοῦ χεῖρα.